СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ XIII. Скрентонъ, Па., Четверъ 10-го Серпня, 1905. Число 32. Vol. XIII. Scranton, Pa., Thursday, August 10, 1905. No. 32

НОВИНКИ.

КАЛЕНДАРЬ.

Серпень.

10	Ч.	Прохора, Иноkентія
11	П.	Калиника, Серафины
12	С.	Силы Агроніка
13	Н.	8. по Сош. Євдокима
14	П.	† Ч. Хр. Макав.
15	В.	Пер. мощ. св. Стефана
16	С.	Изаакія, Дальматія

— ЗЪ Вилксбери, Па. доносять, що мѣжь тамошними майнерами крутять ся шпіоны удержуванѣ властителями майнôвъ, котрѣ ходять вôдъ одной копальнѣ до другой, всюда приступають до юніи, розвѣдують ся, яка е сила орґанізаціи, и другѣ обставины, якѣ суть [illegible] осины майнерôвъ до юніи и якій вплывъ мають юнійнѣ урядники на углекопôвъ. Властителѣ копалень говорять, що имъ такѣ информаціи злишнѣ, бо они и такъ ажь надто добре знають робôтничѣ обставины. Властителѣ копалень заховують ся такъ, якъ бы не ожидали жадного страйку, коли въ цвѣтню скôнчить ся договоръ майнерôвъ зъ компаністами. Многѣ юнійнѣ робôтники не думають, щобы юнія могла ставити великій опôръ, наколибъ компаністы не схотѣли згодитись на 8 годинъ працѣ и на признане орґанізаціи углекопôвъ. Нынѣ приѣхавъ тутъ президентъ Рузвелтъ. Всѣ копальнѣ суть замкненѣ, щобы робôтники могли чути промову Рузвелта.

— ВЪ Wheeling, W. Va. вже вôдъ двохъ тыжнѣвъ панують непорозумѣня и приходить часто до расовыхъ борбъ мѣжь американьскими а италійскими майнерами. Въ суботу дня 29 липня заворушилось цѣле населене углекопôвъ и прийшло до кровавой стрѣчи мѣжь тими обома народностями. Трохъ молодыхъ Италійцѣвъ зôстало застрѣленыхъ, а десять е тяжко раненыхъ, деякѣ зъ нихъ смертельно.

— ВЪ Milwaukee, Wisc. арештувала поліція методиского попа, котрый, якъ выслѣджено, мавъ ажь три жѣнки. Зъ одною зъ нихъ оженивъ ся въ Newton, Pa., вôдтакъ еѣ покинувъ, и взявъ собѣ другу жѣнку зъ Чікаґо. Въ короткôмъ часѣ и та йому сприкрила ся и въ трете оженивъ ся въ Милвокі. Случайно якось жѣнки примѣрного попа пôзнали ся зъ собою и обжаловали його передъ судомъ о многоженьство.

— ALBANY, N. Y. 31-го липня. Правительство порѣшило, що управа державного заведеня добродѣйного мае право выкинути силою зô своихъ заведень для бѣдныхъ чоловѣка чужинця, або незнакомого въ тôй державѣ и вôдставити його до его мѣсця приналежности.

— ВЪ китайскôй части мѣста Ню Йорку напавъ на улици на китайску дѣвчину якійсь косоокій еѣ краянъ и хотѣвъ еѣ увести. Дѣвчина наробила крику, збѣгла ся товпа Китайцѣвъ, и заки надôйшла поліція, напасникови вже попôдбивано очи, выбито кôлька зубôвъ, зломано нôсъ, подерто убране на кусники а тѣло его жовте покрито [illegible]зными пругами. Ледви вырвала поліція напасника зъ рукъ розбѣшеной товпы. На поліціи зôзнала дѣвчина, що вже другій разъ хотѣвъ еѣ увести напасникъ. Першій разъ щасливо утѣкла, а теперь вызволили еѣ одноплеменники.

ВЪ Ню Йорку на залюдненôй улици гонивъ полісменъ за злодѣйомъ, коли нагло хтось зъ прохожихъ пôдставивъ йому ногу и полісменъ якъ догій повâливъ ся на землю. Въ однôй хвилѣ однакъ зôрвавъ ся на ногѣ и зловивъ злодѣя. Тимчасомъ другій полісменъ заарештувавъ того що пôдставивъ ногу и обохъ пташкôвъ, мабуть спôльникôвъ, заведено до Ивановои хаты.

— ЯКЪ звѣсно, процесъ многоженного Гоха взновлено и засудъ его на смерть вôдложено на якійсь часъ. Чи однакъ уйде вôнъ смерти, се велике питане, бо выявили ся два новѣ його убійства, незвѣснѣ еще доси поліціи, именно въ Синсинаті и Ст. Луісъ.

— ВЪ Середу дня 2-го Августа вôдбувъ ся мітингъ кôльканайцятьохъ православныхъ священикôвъ зô всѣхъ сторôнъ Сполученыхъ Державъ, въ Олдфорджь, Па. Цѣлею мітингу було скрѣплене православной церковной организаціи въ Америцѣ черезъ допущене свѣтскихъ людей до участи въ завѣдуваню церковными справами. Выслѣдъ нарадъ сего мітингу покищо незвѣсный.

— ВЪ державѣ Вони на островѣ Целебесъ прийшло до заворушень тамошныхъ племенъ. Голяндія выслала експедицію, котра зъ великою строгостію придавила збунтованѣ племена. 260 людей пôдозрѣлыхъ о бунтъ зôстало страченыхъ.

— ОДЕНЪ олифантскій патріотъ твердого закала такъ гарно забавлявъ ся въ готелю Русина, п. Турка, що пôдпивши собѣ добре, правдоподôбно въ честь батюшки, повыбивавъ вôкна готельникови Туркови. Нѣхто такъ красно не умѣе забавляти ся якъ нашѣ „твердѣ“, тôльки и въ тôмъ бѣда, що за повыбиванѣ вôкна треба солоно заплатити.

М. К.

— ЦѢКАВА пригода приключила ся одному Италіянцеви, що торгувавъ овочами въ Бофало, Н. Й. Дня 4 серпня передъ полуднемъ вбѣгло до его склепу двохъ задыханыхъ людей зъ просьбою, щобы скрывъ ихъ де у себе, бо за ними гонить поліція. Показали йому купу золота и банкнотôвъ и обѣцяли $3000 за те, если дасть имъ на хвилинку захистъ. Италіянець згодивъ ся, а яко заруку, що ихъ не зрадить, давъ имъ своихъ $900, пôдчасъ коли они дали йому на переховокъ всьо золото и папировѣ грошѣ, якѣ мали при собѣ. За годину вôдъѣжджавъ поѣздъ, и оба злодѣѣ вôдъѣхали, подяковавши ущасливленому Италіянцеви за гостинність. Якежь страшне було розчароване лакомого Италіянця, коли переконавъ ся, що золото, якє доставъ вôдъ нихъ, се не золото, а мосяжь, а паперовѣ грошѣ, се не грошѣ, а таки простый помальованый папѣрь.

— ЗЪ Винипеґу, Канада, доносять намъ, що людей безъ роботы е дуже много. Сотками стоять попôдъ офісы ажь полісмены палками розганяють. Такъ обходять ся зъ рускими Галичанами.

— ПОДЪ закидомъ тяжкого злочину арештовано въ Вруклинѣ 30-лѣтну Польку Островску, що въ тутешнôмъ шпитали замордувала свою одномѣсячну дитину, щобы еѣ позбути ся. Минувшого тыжня була зъ дитиною въ шпитали, теперь сидить въ вязницѣ. Коли принесла дитину до шпиталю, мала она на плечахъ рану, завдану острымъ инструментомъ. Однакъ при помочи лѣкарѣвъ дитя прийшло до здоровля и зôстало вôддане матери до кормленя. Въ пôвъ годины пôзнѣйше завважала надзирателька хорыхъ, що дитя вже не вôддихае. Сейчасъ повѣдомила о тôмъ доктора, котрый ствердивъ, що дитинѣ зломано два ребра, а вôдломокъ кости продѣравивъ легки, черезъ що спровадивъ смерть. Мати дитины Островска була незамужна а дитина була для неѣ тягаромъ, отже нѣчого иншого, якъ тôльки хотѣла позбути ся дитины и тому въ такъ звѣрскій спосôбъ еѣ замордувала. Нѣкчемну матѣрь арештувала поліція.

— НА будову руского народного театру у Львовѣ зôбрано въ мѣсяцю червню 3984·20 коронъ. Вôдъ початку зôбрано на ту цѣль 153,671·30 коронъ.

— ЖѢНКА фармера въ Poughkeepsie, N. Y. пôшла надъ рѣку принести воды. Наразъ почула що щось тарахкотить и побачила надъ рѣкою величезного на 6 стôпъ довгого вужа тарахкавця. Сейчасъ вхопила кôлъ, кинула на вужа и ступила на него ногами, щобъ не утѣкъ. Вôдтакъ закликала доньку, щобъ принесла батькову стрѣльбу и впакувала гадюцѣ три кулѣ въ голову и убила еѣ.

— ЗЪ Манілѣ доносять, що на Филипинахъ пануе страшный голодъ. Въ наслѣдокъ великои посухи жнива не удали ся, а нарôдъ гине зъ голоду. Живлять ся корѣнчиками и зъѣдають мясо собакъ. Було кôлька случаѣвъ, де родичѣ убили дитину, и еѣ тѣло взяли собѣ за поживу. Купцѣ зъ Манілѣ зложили для голодуючихъ $6000, а правительство призначило $60.000 на закупно рижу. Нарôдъ увôльнено на той рôкъ вôдъ земельного податку. Цѣлѣ ватаги селянъ пхають ся до мѣстъ.

— ВЪ Springfield, Mass. 25-лѣтный Карло Тідманъ застрѣливъ свою жѣнку о годинѣ 8 рано въ помешканю еѣ родичѣвъ. Жѣнка, зъ котрою оженивъ ся передъ двома роками, мала 22 роки и передъ рокомъ утѣкла вôдъ него до своихъ родичѣвъ. Коли вôнъ хотѣвъ вôйти до хаты, она замкнула передъ нимъ дверѣ. Тодѣ стрѣливъ до неи черезъ вôкно и поцѣливши въ голову убивъ еѣ на мѣсци. По довершеню убійства утѣкъ въ лѣсы. Поліція слѣдить за нимъ.

— НЕДАЛЕКО Штокгольму пôдчасъ вправъ въ закладаню пôдводныхъ мінъ, оденъ човенъ натрафивъ нещасливо на заложену міну, наступила страшна експльозія и човенъ розôрвало на кусники. Сѣмъ морякôвъ згинуло, вôсѣмъ тяжко раненыхъ.

— ВЪ Ню-Йорку на ул. Маркетъ напали на японьского моряка Йу чотыри розбишаки и обрабували його зô всѣхъ грошей, якѣ мавъ при собѣ. Японець кинувъ ся въ погоню за злодѣями и зачавъ кричати. Прийшла йому въ помôчь поліція и двохъ злодѣѣвъ зловленс, а двохъ утѣкло.

— ЗЪ Нового Орліну, Ля. доносять, що на жовту пропасницю захорѣло 43 новыхъ осôбъ, а 5 померло. Мѣжь помершими е трохъ Италійцѣвъ и взагалѣ помѣжь хорыми становлять они найбôльшій процентъ. Лѣкарѣ маринарки говорять, що, щобы знищити сю пошесть, потреба около міліонъ долярôвъ.

— ВЪ Нюарку, Н. Дж. вôдбуло ся цѣкаве в[illegible]не. Пôпъ протестан[illegible]кій давъ шлюбъ 28-лѣтному нігрови зъ 23-лѣтною гарною жидôвочкою. Коли пôсля вѣнчаня молода пара выйшла на улицю, зôбрана товпа народа мало не побила нігра.

— ВЪ New Castle, Ky. арештовано надзирателя вязнѣвъ за те, що дуже лагôдно обходивъ ся зъ вязнями. Кватиръ ихъ нѣколи не замыкавъ, позволявъ имъ выходити на проходъ до мѣста, а навѣть одного разу урядивъ зъ ними прогульку и весело забавляли ся. Вязнѣ полюбили свого надзиратетя и нѣоденъ зъ нихъ не зробивъ йому клопоту и не утѣкъ зъ вязницѣ. Звѣстку про арештоване лагодного надзирателя приняли вязнѣ зъ великимъ болемъ.

ЯПАНЬСКѢ РОБÔТНИКИ ВЧАТЬ СЯ СТРАЙКУВАТИ

Японьскѣ робôтники вчать ся поволи якъ воювати капіталістôвъ въ зъорґанізованыхъ тѣлахъ. Якихъ сѣмъ тысячь ладовачѣвъ угля въ портѣ Моѣ, близько майнôвъ угляныхъ въ Кіюшію выйшли на великій страйкъ тамтого мѣсяця. Ихъ домаганя були: пôдвысшене платнѣ, на що капіталісты не згодили ся. Черезъ цѣлыхъ два днѣвъ страйку великѣ паровцѣ, числомъ двайцять до трийцять стояли въ портѣ на котвѣ на дармо, бо нѣхто не хотѣвъ достарчити вугля. Вкôнци капіталісты уступили, обѣцюючи пôдвысшити платню о десять процентъ. Мы дуже радуемо ся, довѣдати ся о тôй побѣдѣ пролетаріяту не тôлько тому, що они достали трохи лѣпшу платню тимчасово, але бôльше тимъ, що они стаючи ся свѣдомыми своеи силы въ орґанізаціи зможуть выбороти собѣ бôльше вôдъ своихъ панôвъ. — „Чокидень“, Токіо, Японь.

— ЦѢКАВЕ розвиване ся робôтничого руху въ Европѣ высказуе сей фактъ, що тамъ було бôльше страйкôвъ остатнього року межи французкими рôльничими робôтниками якъ въ иншихъ галузяхъ краевои индустріи. Въ Испаніи, Италіи и Австріи такожь було досыть страйкôвъ рôльничихъ робôтникôвъ.

ВІСКУПЪ ГОВОРИТЬ ПРАВДУ.

Віскупъ Мерцеръ въ Тасманіи (протестантъ) наробивъ великого заворушеня въ Австраліи, высказуючи ся въ сей спосôбъ: Соціялізмъ показавъ намъ фальшивость и од[illegible]осторонность протестантского індивідуалізму. Соціялізмъ не старае ся заливати горло медициною терплячои людскости, але выслѣдити корѣнь хоробы, скрѣпити союзъ що лучить чоловѣка зъ чоловѣкомъ и стояти звязаными сильный зô слабымъ.

— ВЪ Недѣлю 23-го липня с. р. на весѣлю въ п. М. Кречковского въ Филаделфіи, Па. жертвували на Революційну Украиньску Партію слѣдуючѣ: По 1.00 Ив. Кречковскій, П. Росоловичь, М. Полякъ; по 50 цнт.: Н. Росоловичь, М. Довбенко; по 25 цнт.; С. Демкôвъ, Йос. Кречковскій, М. Кречковскій, К. Кречковска, Теод. Городецкій, Н. Городецка, К. Городецка; по 10 цнт.: Михалина Ґурбель, Марія Цембрукъ, В.Козачишинъ. Разомъ $6.05.

Михайло Полякъ.

— НА Dunlo, Pa. и околици живучимъ Русинамъ подаю до вѣдомости, що на Преображеніе Господне, 19 лат. Августа, 1905, о годинѣ 10.30 рано вôдправлю Службу Божу въ костелѣ латиньскôмъ.

о. Н. Пôдгорецкій,
рускій гр.-кат. душпастырь.

„Страйколомъ“.

Въ фабрицѣ въ котрôй и вôнъ працювавъ, заносило ся на страйкъ. Невдоволене робôтникôвъ росло зъ кождымъ днемъ, а що и компанисты, знаючи силу доляра зъ одноѣ, а нетактовнôсть и бракъ солідарности помѣжъ робôтниками зъ другои стороны, тримали ся гордо, то свѣдомѣйшѣ робôтники розвинули енергічну агітацію помѣжъ товаришами, щобы въ якъ найскоршôмъ часѣ з'организувати въ тôй мѣсцевости юнію. Робôтники зрозумѣли, що въ борбѣ зъ капіталістами. годѣ вважати, хто стае до борбы пôдъ прапоръ робôтничiй и домагае ся красшои долѣ, чи Русинъ, Ирляндецъ, Нѣмецъ, Полякъ, чи Италіецъ. Кождый мае право до житя яко людина. Тожь и Русины, хотяй декотрѣ зъ нихъ и не знали, що се є тая „юнія“, и чи тая юнія до котрои вписувались, придасть ся имъ на що, лучились зъ другими робôтниками, бо знали, що въ смердячихъ паперовняхъ, въ котрыхъ зъ нараженемъ житя працюють, дѣе ся имъ кривда. Вôнъ думавъ инакше, ба и гнѣвало его се, коли товаришѣ намавляли его, щобы прилучивъ ся до нихъ и не робивъ сорому Русинамъ, не працювавъ яко „скебъ“...

— А на чорта менѣ ваша юнія! говоривъ звычайно. Хто за юнію заплатить въ Америцѣ? Працюю, не жалую рукъ до роботы, то и платять менѣ. Въ старôмъ краю и того я не заробивъ! А коли я можу бути вдоволеный зъ моеи платнѣ, то чому и вы не можете обстати, тôлько волочитесь по мітинґахъ. Мабуть хочете, щобы вамъ даромъ давали грошѣ? Не бôйте ся, я не дурный, хочь не шпираю въ книжкахъ якъ другѣ.., а и платню маю на рôвнѣ зъ другими.

Прийшовъ нарештѣ день, въ котрôмъ тысячѣ робôтникôвъ упомнули ся о лѣпшу долю, величезнѣ па перовнѣ, якими здаесь не може похвалитись жадне друге мѣсто въ Сполученыхъ Державахъ, а якѣ находять ся въ невеличкôмъ мѣсточку Н...., въ стейтѣ Масачусетсъ, станули якъ на „команду“. Робôтники з'орґанизованѣ въ досыть сильну юнію, тримали ся солідарно, крôмъ хрунѣвъ, пôдлизнѣвъ, до котрыхъ вôдъ перщого прилучивъ ся и вôнъ. Капіталисты всюды однакѣ; щобы зломати опôръ робôтникôвъ, и то и тутъ при помочи палокъ и револьверôвъ, міліціи — зачали обсаждати машины „скебами“, зачали пущати фабрики въ рухъ, удавали що обôйдуть ся безъ юнійныхъ робôтникôвъ, бо мають досыть робôтникôвъ неюнійныхъ и т. д. Але освѣдомленѣ робôтники знали ся на тыхъ удаваняхъ капіталистôвъ, не дали ся зловити на вудку, домагали ся рѣшучо 8-годинного дня працѣ, и лѣпшои нѣжь до теперь, голодовои платнѣ.

Наъмѣсть хрунямъ вôтворились тогды „правдивѣ жнива! Робили день и нôчь, робили и своею роботою нѣвечили надѣю на красшу будучнôсть своихъ товаришѣвъ, а тымъ самымъ и самыхъ себе... Робивъ и вôнъ, не зважаючи на прозьбы и грозьбы своихъ знакомыхъ, насмѣвавъ ся зъ нихъ.

— Вы сидѣть и цирте зубы зъ вашою юнією..., я буду робивъ бо платять, говоривъ злобно. Я не дурный, хочь не читаю... И робивъ дальше; чотыри тыжнѣ „перескебовавъ“, але въ пятôмъ тыжни и вôнъ переставъ робити... Переробивъ день, переробивъ не сплючи нôчь, и зновъ день не вôдпочиваючи, бо бувъ ласый на грошѣ, а коли лишивъ ся ще и на одну нôчь, здрѣмнувъ ся при машинѣ... и, вôнъ не знае якимъ способомъ вхопило ему руку помежи вальцѣ до сушеня паперу. Вôнъ торгнувъ разъ рукою, торгнувъ другій разъ, выкрививъ губу зъ страшного болю..., выпруживъ цѣлу силу, торгнувъ рукою третій разъ. Вырвавъ! але лише по локôть..., бо вôдъ лôктя и кôсточки зъ руки не лишилось, такъ сторощило въ машинѣ...

Вôнъ переставъ працювати, хочь его товаришѣ побѣдивши — вернули до працѣ. А Вôнъ? Вôнъ сидить теперь дома; его жѣнка працюе на его удержане... Сидить и проклинае свою долю, а часомъ отре здоровою рукою слезу, котра скотить ся ему по лици.

Михайло Беля.

Страйки въ Киѣвщинѣ.

Давно вже стало чути въ Киѣвскôмъ повѣтѣ про ту велику боротьбу, яка провадилася по городахъ та селахъ Росийскои державы. Давно вже нашѣ селяне-робôтники збирались и самѣ приєднати ся до тои сильнои боротьбы. Нарештѣ 18, 19 и 20 мая вони розпочали широкій та великій страйкъ.

Зъ весни платили, якъ звычайно, по 20—25 коп. у день. Якъ звычайно, паны поверзували надъ робôтниками; приймали на роботу тôлько „покôрныхъ“, штрафували, лаялись, бились та тягали до слѣдователя зовсѣмъ невинныхъ людей, обвинуватившы ихъ въ „бунтарствѣ“.

Але стало наближати ся полоття буракôвъ. Дужче загомонѣли селяне, що треба конче розпочинати зъ панами боротьбу. Збирали ся рады, посилали ся по сланцѣ до другихъ селъ, широко розповсюджувались книжки та листки Революційнои Украинськои Партіи. Веселе сонце 18. мая радо привитало велике зôбраня сельского робочого люду. Улаштовували страйкъ и кермували нимъ мѣсцевѣ сельскѣ ґрупы Р. У. Партіи.

Звычайно страйкъ робивъ ся такъ: на радѣ вмовлялися про те, чого мають вымагати вôдъ панôвъ; про те, якъ себе пôдчасъ страйку поводити (звычайно рѣшали поводитись цѣлкомъ спокôйно) и умовлялися, що казати начальству, якъ воно наѣде; потôмъ черезъ выборныхъ сповѣщали пана про свои умовы, а въ сусѣднѣ села посылали посланцѣвъ зъ оповѣщенемъ про те, що сталось.

Скрôзь домагали ся: по 1 карбованцю чоловѣкови и по 75 коп. жѣнцѣ поденно на часъ полоття буракôвъ; по 1 и пôвъ карбованця чоловѣку и по 1 карбованцю жѣнцѣ поденно въ жнива; 5 и 6-ый снôпъ, 12 карбов. помѣсячно строковымъ; по 1 карб. одъ копы; по 1 карб. чоловѣку и по 75 коп. жѣнцѣ поденно на копане буракôвъ и пôдвысшене платнѣ вôзчикамъ буракôвъ; щобъ було заведено вôсѣмъ годинъ працѣ; щобъ не лаялись прикащики; щобъ не було штрафôвъ; щобъ приймали на роботу безъ пôдѣленя на „бунтарôвъ“ та „покôрныхъ“; щобъ робôтники мали право выбирати свôй комітетъ для розбору непорозумѣнь мѣжъ паномъ та робôтниками.

Скрôзь выставляли тѣ самѣ вымоги зъ малыми вôдмѣнами. Сповѣстивши економôвъ про свои вымоги, робôтники великими гуртами, чоловѣкъ по 400 зъ пѣснями що дня обходили панськѣ поля и село, скрôзь спиняючи роботу. Часомъ надъ юрбою выкидали червоный стягъ.

Страйкъ обхопивъ найперше мастки Чорткова. Почавъ ся зъ мѣстечка Кагарлика и перейшовъ на всю околицю, на села Кагарлицку Слободу, Шубовку, Новоселицю, Гороховатку, Ставы, Вендюгôвку, Мировку, Гусачôвку, Григорôвку, Леонôвку, Антонôвку, Халчу, та мѣстечка Германôвку, Обухôвъ, на села Ольшанку, Сущану, Липовый Рôгъ, Слободу Германôвску, Зеленьки, Липовець, Турти. Скрôзь йшла чутка, що и вся Киѣвщина „страйкуе. Се нашимъ селянамъ-робôтникамъ додавало духу.

Паны высилали свои семѣ до Киѣва (деякѣ то и самѣповтѣкали). Зъ переляку кидались до телеґрафу и выкликали вôйско. Але цѣну пôдняли ще якъ тôлькы почавъ ся страйкъ. У Черткова згодились платити за полотте буракôвъ по 50 коп. въ день, а за поране скотины по карбованцю; на плянтаціяхъ Григоровского сахарного заводу згодились давати по 75 коп. чоловѣкамъ и по 50 жѣнкамъ, въ Халчѣ — 80 коп.

Страйкъ то упадавъ, то знову выникавъ. Ґвалтовнѣ арешты найактивнѣйшихъ та найінтеліґентнѣйшихъ селянъ-робôтникôвъ зразу ледве не загасили страйку, але потôмъ тѣ самѣ арешты такъ обурили селянъ, що боротьба розгорѣлась ще дужче.

По повѣту и въ Кагарлицкôй околицѣ скрôзь стоять пѣхотнѣ части; скрôзь гасають сотнѣ козакôвъ на чолѣ зъ ґубернаторомъ, жандармами и поліцією. Скрôзь нагло арештують по 20, по 30 чоловѣка и зганяють въ мѣстечка. Старшины збирають сходы, вмовляють робить „бо на податъ треба“, але селяне вôдповѣдають, що вони „податѣ“ платить не будуть и пытають старшинъ, чому то вони не клопотались, якъ селяне мали въ день 20 коп. заробôтку. Коли въ Кагарлицѣ віце-ґубернаторъ Штакельберґъ, залякавши селянъ арештами, козаками та салдатами, примусивъ ихъ пôдписувати приговоръ, що вони не будуть бôльше страйкувати, то всѣ пôдписували; але найшовъ ся оденъ робôтникъ-лицаръ, якій крикнувъ панамъ въ вôчи: „Злодѣѣ — аґрисветы! Ихъ вы залякали, а мене заѣсь! Не залякаете и не обдурите! Приговору не пôдпишу, хочь заразъ мене вбийте; хоть держѣть у тюрмѣ рокôвъ три, а потôмъ вбийте!“ Його заарештовано. „Не мы бунтуемо, а паны“ кажуть нашѣ селяне, „бо якъ бы паны та царскѣ кровопійцѣ не выпивали нашои крови и не вели насъ до погибелѣ, то нѣчого було бы намъ бунтувати ся“. Якъ питавъ ґубернаторъ „чимъ недовольнѣ селяне“, то вони йому вôдповѣдали, що „всѣмъ недовольнѣ“ и выкладали свои вымоги. Що день, що часъ, то все бôльше, та бôльше бачать на свои очи нашѣ селяне, якъ царь тягне за одно зъ панами. Вони не забудуть цареви за жандармôвъ, козакôвъ та салдатôвъ! Вони добре почули на своихъ спинахъ, що царь и паны то кодло єдине и добре собѣ затямили, що поки не скинуть царя и його правительство, доти не добють ся кращои волѣ.

Політичный страйкъ, то єдина теперь вôдповѣдь на пригнѣчене и наглѣ арешты, на стрѣляне та тюрмы. „Нѣ податкôвъ, нѣ рекрутôвъ, анѣ запасныхъ не даватимемъ доти, доки не настане нове правительство зъ выборныхъ черезъ загальне, рôвне, безпосередне и тайне голосоване“. Оттаке говорять скрôзь, де зôйдеть ся два-три бôльше свѣдомыхъ робôтника-селянина. „Салдатôвъ, якъ що не порозумѣнимо, проженемъ ихнѣмижь рушницями“ — кажуть селяне.

Страйкъ ще не скôнчивъ ся. Готують ся до політичного страйку. На мѣсце арештованыхъ встають новѣ свѣдомѣ люде. Маса революціонізуеть ся. Въ Тимченка, главноуправляющого мастками Черткова, стрѣляли. Всѣхъ мѣсцевыхъ шпигôвъ поклали покарать.

За „Селяниномъ“.

ДОПИСИ.

Зъ Лемковщины.

У насъ часы теперь настали мокрѣ. Вôдъ 14 юлія настала слота и падае дощь кôлька разôвъ на день такъ, що не дае нѣчого высушити. Збôже: жито, оркѣшь, пожате лежить на пометѣ або покосахъ, вже кулѣ пускае, сѣножати покошенѣ чорнѣють на покосахъ; не дасть высушити и не знати якъ довго такъ дождливо буде. Але збôже на пни и покосахъ знищѣе. Боже ратуй, дай погоды, бо радôсть перемѣнить ся въ смутокъ. Що не выбивъ градъ, то згнѣе на слотѣ. Картофлѣ вже починають люде новѣ ѣсти, досыть великѣ и красні. Тутъ хлопцѣ и дѣвчата мають зарôбки, бо якъ панове по дворахъ, жиды, посесоры такъ и хлопы богатѣ, платять 70 крейцарôвъ; панове, мѣщаны и передмѣщаны платять 70 кр. и горѣвки, а хлопы по коронѣ и ѣсти 4 разы на день. Пригадати собѣ теперь стародавнѣ часы ще за панщины, якъ то було давно а якъ теперь. Перше робили примусово зъ пôдъ кія, били палицями, ще и плакати не дали, а теперь? Теперь рано; ранесенько приѣде и пять фѣръ возôвъ великими драбинами зъ соломою и просить зъ обѣцянкою: „шесть шустекъ и обѣдъ“. Другій приѣде и просить: „я дамъ седемъ шустекъ и вудки“ и везе фѣрою на свôй лань, ще тѣшить ся, що доставъ робôтника. А на вечеръ, если робôтники не хотять оставати на нôчлѣгъ при дворѣ, то вôдвозить зновь до села, и чекае на него черезъ нôчь въ селѣ до рана, а рано зновъ хто прийде до фѣры, то ѣде на зарôбокъ якъ панъ на панській ланъ.

Хлопы косарѣ мають по двѣ юроны, ще и ѣсти дадуть на обѣдъ молока.

Огидный то налôгъ піяньство, а огидный за те, що выставляе ся чоловѣка на великій встыдъ. Одного разу йшовъ я собѣ зъ мѣста до дому, а у фосѣ коло гостинця лежавъ чоловѣкъ зъ сусѣдного села, безъ памяти, якъ неживый. Ишло зô мною и бôльше людей, зганяють его и кіями бють, але нѣчого не помагае, не встане, бо якъ мертвый безъ памяти. Ажъ надбѣгла фѣра зъ того села, кинули на вôзъ и спрятали людямъ зъ очей, бо ажь встыдъ розказовати дальше. Повиннѣ люде зрозумѣти, що то за огида и плюгавый налôгъ тота піятика. Якъ прийде ся часомъ перейти черезъ сусѣднѣ села. то не мине, абы не видѣвъ яке диво черезъ тую плюгаву піятику.

Въ селѣ Завенкина, повѣтъ Ясло, коло Осека, зробила бійку двохъ людей. Вiйка була страшна, оденъ воювавъ кійомъ а другій косою, и коса зювала, бо вôдрубала противникови голову. Той що воювавъ косою то вôдрубавъ, перетявъ задню часть карку, тôлько остала ся голова на піяку.

Роздѣле, дня 24. липня 1905.

А Пыж.

Зъ South Fork, Pa.

Въ Савтъ Форкъ, Па. вôдбуло ся дня 30 юлія с. р. посвячене камени угольного, котрого довершивъ о. Михаилъ Валогъ зъ Windber, Pa. при спôвъ-участи о. Н. Воленьского, зъ Bradenville, Pa. и о. Н. Пôдгорецкого; присутнымъ бувъ також И. Бойлъ, В. Ґ. Помимо непогоды народу зъ Савтъ Форкъ, Дунлс, Вивердейлъ, Льойдейлъ, Віндберъ и зъ инъшихъ мѣсцевостей було высше 3000. Проповѣдь державъ о. Балогъ по руски, а о. Н. Подгорецкій дяковавъ американьскому народови за такъ численну участь. Пригравало двѣ банды: одна мѣсцева а друга славяньска зъ Віндберъ. На посвячене прибули п. Ю. Жаткович, редакторъ „Р. А. Вѣстника“, п. М. Югасъ, гол. предс. Соед., и п. Н. Пачута, гол. секр. Соед., и около 30 братствъ мѣсцевыхъ и зъ околицѣ. Изъ самого Віндберъ було 9 братствъ — до 1000 народа. Парафія, котру обнявъ о. Н. Пôдгорецкій, 14 мая с. р., розвивае ся прекрасно; церковь и плебанія буде готова до конця Октобра и буде коштувати 13.700. Цвинтаръ вже купленый, и народъ горне ся щиро до парафіи и не щадить жертвъ. Рада церковна, до котрои входять, священикъ, яко предсѣдатель, И. Фификъ, яко касіеръ, М. Буликъ, яко секретарь, И. Тімула и И. Бѣлый яко контролоры, працюе вспôльно въ якъ найкрасшôй гармоніи, и есть надѣя, що въ короткôмъ часѣ савтфорска парафія буде зачисляти ся до найлучше з'організованыхъ парафій.

Сусѣдъ.

З Ню-Йорку, Н. Й.

Що орґанізаційна робота Русинôвъ в Ню-Йорку не устае, но навпаки прибирае чимразъ ширшѣ розміри, сьвѣдчить слѣдуючій фактъ:

Заходом п. А. Хромовского, звѣстного діяча міжъ тутешними Русинами, вôдбув ся дня 6-го юлія мітинґ, на котрім п. Хромовскій піддав зібраним гадку заснованя Товариства сьвпацкого. Сей проект повитали присутні з одушевленем. Безпроволочно розвелась над сим предметом довша дискусия, зачеркнено широкій програм

діяльности Товариства, та ухвалено просити на диригента хору п. Емануїла Теодоровича, прибувшого недавно з Галичини.

Коли п. Теодорович згодив ся на поставлену єму пропозицию, а тутешні Русини по кількох вправах хору переконались, що п. Теодорович есть дуже способним диригентом, заарансовано другий мітинг, на котрім полагоджено слідуючі формальности:

Новозасноване товариство дістало назву „Американьский Боян“ а цілею его есть: плекане рускої пісні на чужині, уряджуване концертів і представлень аматорских, як також уряджоване прогульок сьпівацких по всіх місцевостях Спол. Держав, де пробувають Русини. З черги приступлено до вибору Виділу. На предсідателя товариства вибрано одноголосно п. А. Хромовского, крім того ввійшли в склад Виділу п. Бурдіян Стефан, яко секретар, п. Нижникевич Михаїл, яко касієр і п. Островский Николай яко бібліотекар. Опісля унормовано вкладку місячну, ухвалено, щоб проби відбувались 3 рази в тиждень, та поручено нововибраному Виділови, щоб як найскорше заняв ся виготовленем статутів Товариства і предложив їх до одобреня загальним зборам.

Поява сего Товариства сьвідчить наглядно, що Русини в Ню-Йорку орґанізують ся з повною самосьвідомостію. Добре би було, щоби і по других місцевостях засновались подібні сьпівацкі товариства.

Член „Бояна“.

Зъ Bankhead, Alta. Can.

Велике нещасте лучилось тутъ у майнѣ дня 24-го юлія. Робили тутъ два робôтники у скалѣ (раку), и вывертѣли дѣры до полудня, а пополудни взяли динамітъ и пôшли знову у майну. До нихъ мавъ прийти „фаеръ босъ“ и дати стрѣлъ. По хвили якъ прийшовъ до нихъ фаеръ босъ, давъ ся чути великій гукъ, се експльодувавъ весь динамітъ якій забрали зъ собою. Наслѣдокъ сеи експльозіи бувъ такій, що майнерôвъ, якѝ робили недалеко, поваливъ вѣтеръ на землю, а тамтыхъ трехъ убило. Обохъ майнерôвъ пôрвало на дрôбнѝ куснѣ а фаербасови повôдрывало руки и ноги. Вôнъ лишивъ жѣнку и дѣти, а тамтѝ два не знати чи були вже жонатѝ и якои народности.

П. Кульчицкій, Н. Кондратъ.

Зъ Carnegie, Pa.

Теперь въ Галичинѣ зачали збирати датки на приватну учительску семинарію въ Коломыѣ; думаю, що понеже семинарія така есть о много потрѣбнѣйша и хосеннѣйша для загалу нашого народа, нѣжь театръ, котрый въ дѣйсности здае ся бути потрѣбнымъ лише певнôй частинѣ суспôльности, а хосенъ зъ него се рѣчь дуже вагляднa, проте и намъ амер. Русинамъ, яко людямъ практичнымъ, належалобъ старати ся пôдперти матеріяльно сю такъ важну въ дальшихъ наслѣдкахъ для всеи Руси справу. Будучи переконаня, що „Свобода“ якъ иншими подôбными справами, такъ и сею займе ся, и що радо схоче бути посередничкою мѣжь тутешными жертводателями а комітетомъ приватнои учит. семинаріи въ Коломыѣ, посилаю вôдъ себе $10.00 выключно на сю цѣль на руки редакціи „Свободы“.

Г. К. Ц.

Чи театръ важнѣйшій, чи приватна учительска семинарія — се рѣчь поглядôвъ або уподобаня. „Свобода“ радо прийме жертвы на одну або другу цѣль и зашле пôсля бажаня жертводателя.

Ред.

Зъ San Francisco, Cal.

Недалеко вôдъ Санъ Франсіско въ военнôмъ портѣ Vallejo, стоить російскій военный корабель „Лена“. Матрозы е невдоволенѝ, бо офіциры зле ся обходять зъ людьми, звычайно по російски. Харчь такожь дуже поганый, хочь за приписанѝ грошѣ мôгъ бы бути лѣпшій, бо живнôсть тутъ не дуже дорога, але грошѣ гублять ся по кишеняхъ панôвъ офіцирôвъ. Матрозы не могуть собѣ порадити, бо бôльшина то темнѝ и не маютъ збруѣ на корабли, бо Американцѣ пôсля припису мѣжнародного розоружили корабель. Мудрѣйшѝ втѣкають. Втѣкло вже якихъ двайцять. Робôтники помагають имъ въ вышуканю пожиточной для людскости працѣ. Деякѝ добродушнѝ люде въ Vallejo довѣдавши ся о тираньскôмъ обходженю ся зъ матрозами (одного мали закатувати на смерть), писали до ґазеты, але капіталістична ґазета скрутила каркъ дописи, а може добре спродала російскому правительству. И тутъ мають вплывы російскѝ тираны. Трохи однакъ помогло, бо офіциры бôльше на людей уважають и такъ не мучать. До недавна можна було вôдвѣдувати корабель, але вôдъ часу ворохобнѣ на „Князю Потемкину“ офіциры набрали бôльше страху и не пускають бôльше чужихъ людей на корабель. Помимо того матрозы знають що ся дѣе въ Росіи, бо товаришѣ робôтники мають иншій способъ комунікованя. Засилаеть ся имъ досыть літературы отворяючои очи, и якъ повернуть до Росіи, не будуть такъ темными якъ тутъ приѣхали. На корабли суть всѣлякѝ народности, Москалѣ, Поляки, Нѣмцѣ, Литовцѣ, суть и Украинцѣ. Шкода, що не маемъ богато имъ що дати до читаня. Єслибъ хто зъ читачѣвъ „Свободы“ мавъ якѝ злишнѝ науковѝ, поступовѝ книжки, то мôгъ-бы дуже прислужити ся тымъ сѣромахамъ, що сидять якъ въ вязници, присланемъ книжокъ, або газетъ на мôй адресъ: A. Tymcio, 8 Essex Str., San Francisco, Cal., або на руки Mr. Alex Huerteux, Vallejo, Cal. Мы постараемо ся дальше, абы книжки дôйшли на мѣсце призначеня. Молитвословôвъ имъ не посылайте, бо побожности мають вже тамъ до волѣ. Мають свого сталого попа на корабли а ще и другѝ зъ Санъ Франсіско помагають имъ въ стараню дôстати ся до неба. Розходить ся о тое, абы они вже на тôмъ свѣтѣ познали, що и они людьми и з'умѣли добивати ся лѣпшои людскои долѣ.

Ант. Тимцьо.

Зъ Buffalo, N. Y.

Недалеко вôдъ Бофало, одна година ѣзды стрітkарою, въ Niagara Falls ставъ ся великій выпадокъ. Дня 2-го Августа о 8-ôй годинѣ вечеръ убивъ тренъ одного нашого Русина, Михайла Вовковича, походячого зъ Галичины, села Одрехова, повѣту сянôцкого. Служивъ въ краю при вôйску 2 лѣта, при 45 реґіментѣ въ Перемышли, мавъ лѣтъ 24. Недавно тому прибувъ до Америки, бо буде всього 8 мѣсяцѣвъ и тѝ мѣсяцѣ такъ прутко змарнувавъ, що не мавъ часу приступити до жадной организаціи. Пару мѣсяцѣвъ бувъ въ Brantford, Ont. а потôмъ приѣхавъ до Бофало, а зъ Бофало поѣхавъ до вуечного брата въ Наяґара Фолсъ, до Стефана Тимцика. Тутъ пôшовъ зъ байсикльомъ до направки, а коли вертавъ назадъ, надлетѣвъ тренъ и нещасного трупомъ поваливъ на тôмъ самôмъ мѣсци, де нашого небôщика брата Андрѣя Тимцика, котрого мы похоронили въ 1903 роцѣ. Отже братя Русины, берѣть ся до купки скоро прийдете до тои Америки а дôстанете працю, та старайте ся якъ найскорше приступити до рускои организаціи. Маемо братства мѣсцевѝ, котрѝ платять тыжневѝ запомоги, если хто захорѣе, маемо и Р. Н. Союзъ, котрый выплачуе посмертне, и запомоги въ разѣ скалѣченя або нездôбности до працѣ. Щобы забеспечитись въ братствѣ и въ Р. Н. Союзѣ, треба платити мѣсячно $1.20. Се не е велика сума, але въ той часъ хочь бы Богъ милосерный и що допустивъ, то братство мае обовязокъ тобою ся опѣкувати у слабости або въ наглôй смерти, якъ ся опѣкували тобою отець и мати въ старôмъ краю. Небôщикъ Михайло Вовковичь, котрого похоронъ вôдбувъ ся 5-го Августа, якъ бы не мавъ ту 4-охъ братôвъ, котрѝ его похоронили, то нѣхто бы о нѣмъ не знавъ, що ся зъ нимъ стало и де бы его грѣшне тѣло погребане було. Такъ братя Русины, горнѣть ся до купки, приставайте до организаціи а Богъ вамъ Всевышній допоможе.

Ник. Серединьскій,
секр. Союза.

З Namaka, Alta., Canada.

Вжем давно не посилав жадних дописий до „Свободи“, бо все не було що такого, але тепер хочу написати пару слів із Намака, бо вже іду на фарми. Я був за візира на желізній дорозі на головні лінії і мав по найбільшій части Русинів, котрі зі мною робили, отже чую, що богато на мене відказують, що я Русин а був гірше Анґлійця. То лиш нерозумні люди так кажуть. бо як би я остро не тримав, то був бим не був за візира, бо наші Русини думають, що як наш Русин чимсь, то все він Русин дурний, а то неправда. Як би всї так обходили ся як я, то би еще було добре, але е богато таких, що не знае нумер оден, а він завше мудрійший ся робить як той що знае. Як я був тут за візира, то говорив по руски, а они зачинають повідати де котрий робив, та як він баса бив. та як він мельдував, та як він єму казав сан.....ч і т. д. А щоби знав хоч сказати по анґлійски води запросити, то того не знае а „ґаддем“ то каже на що небудь. Тому я пізнав, що нашому Русинови або Волохови або й Поляковь наш чоловік не годен догодити; все він каже, що я его навчу як возьму бука, то му розібю голову. Він бідний нічо не думае лиш за бійку, то шкода більше писати, бо це власне кождий знае.

Йордакі Ласківка.

З Cowley, Alta,. Canada.

Два ворк-трени здибали ся на кривунку, при чім інжінер остав убитий, а вуглярка і кондукторска кара стали на дрібні тріски розбиті. Вина впала на кондуктора, бо він ішов без розказу за водов і через те здибали ся.

Василь Гуцуляк.

НАДІСЛАНЕ.

З Brooklyn, N. Y.

Жалують ся люде чи то в старім краю (в Галичині), чи й в Америці, що їх тиснуть недостатки, та що здирають їх жиди. Незаперечeним однак фактом е, що й другі особи находять ся, котрі остатний кавалок хліба їм відбирають! Тими особами е нераз їх власні душпастирі. От пр. сьвященик з села Вапенік, що року бере від кождого парафіянина кварту пшениці на проскурку, кілька яєць, пару повісем, для коней вязанку сіна і т. п. Чиж то можливо брати в бідного зарібника, а й ще в додатку те, що єму ся не належить? Чи-ж то совість?

Прийдут же люде до церкви, то о. духовний кажуть, що то не офіра в церкви дати цента. що дідови дае ся цента! А чиж то не жебранина брати яйці і повісма (прядиво)? Суть люде в старім краю або навить в Америці, що він заледво заробить на кавалок хліба для себе і для дітей, що ті діти як ідуть до школи то або зовсім голодні, або з'ївши лиш не вистарчаюче снідане! То чиж Г. Бог вимагае в такого бідного великої жертви? Чиж Г. Бог вимагав і від тої бідної вдовиці, котра принесла дві лепти на офіру, бо не мала більшої жертви? Чиж Бог еї малу жертву відкинув?

Правда, що е такі люде, що мали би звідки і велику жертву давати, але їм знов не вистарчае, бо вічно сидять при келишку та при барі! Але не всї!

Хотяй есть більша часть злих як добрих, а всеж таки на жертви та на своїх духовних памятають.

Що до о. Гука, то о. Г. знов иншим занимають ся, а именно: посуджуванем других осіб келишком, хоч самі не від того і були випадки, що погубили кальоші. А ще в додатку не допускають бідних студентів до оо. Василіян. І чиж можна о. Гука назвати щирим душпастирем?

Свій.

НАДÔСЛАНЕ.

Мавъ я щасте бути въ рускôй церкви въ Менвилъ, Р. Ай., котру Русины выналмають вôдъ протестантского попа. Дуже мене утѣшило, побачивши повну церковь нашихъ братôвъ та сестеръ — Русинôвъ и почувши рускій спѣвъ та богослуженє. Но не довго радувавъ ся я. Якъ зачавъ о. духовный казати казане, то засмутило мене, що вôнъ хоче розбити тихъ людей, котрѝ сходять ся до тои св. церковцѣ що недѣлѣ та рускимъ спѣвомъ потѣшають ся. Треба знати, що рускій священикъ тамъ доходить разъ на 6 недѣль, ну але тамъ суть такѝ хлопцѣ, що знають добре спѣвати ще зъ краю, то сходять ся що недѣлѣ на молитву. А той о. духовный каже на казаню, що вôнъ зъ собою припровадивъ дяка, тай що тотъ дякъ мае бути зъ нимъ и пакташку му мае носити, бо згаданому о. давъ на тое дозвôлъ бостоньскій лат. бискупъ. Хочу додати, що той отець духовный, о. Ольшевскій, бувшій православный въ Мейфілдъ, а теперь твердый уніятъ, бо дуже часто споминае папу Пія та цѣсаря Францішка Осифа. Най се буде наука для Менвилскихъ Русинôвъ, що о. Ольшевскій хоче выгнати рускихъ спѣвакôвъ зъ церкви, а хоче впровадити мадярского кантора Кокайка, бувшого Пасейского дяка. Знай галицкій хлопе, що ты мусишь ховати твоею тяжкою працею мадярскихъ попôвъ и канторôвъ, бо такъ тое латиньскѝ бискупы кажуть, и такъ мусить бути, а инакше то всѣ до пекла, бо латиньскій бискупъ мае на то власть, щобъ Русинамъ мавъ до розказу.

Выстарчить на днесь; дуже бы було добре, если бы рускій робôтникъ разъ переставъ вѣрити чужимъ — тажь мы тутъ маемо своихъ галицкихъ священикôвъ.

Провиденсъ, Р. Ай, дня 25 Юлія, 1905.

Иванъ Преґонъ.

Питане.

Зъ Bankhead, Alta. Can.

Я самъ російскій Украинець и часто думаю про своихъ братôвъ Украинцѣвъ:

1) Чому мы доси такѝ темнѝ и непросвѣченѝ?

2) Чому насъ уважають въ Америцѣ за найбôльше темныхъ и необразованыхъ людей?

3) Коли мы можемъ выбратись зъ нашого теперѣшного положеня и будемъ рôвнѝ зъ другими?

4) Якого языка мы повиннѝ вчитись?

5) И добре чи зле поступають собѣ люде въ Росіи, що роблять бунты и убивають начальство?

Прошу васъ братя и сестры, Русины, вôдповѣдайте на мои питаня у „Свободѣ“.

Иванъ Сердôвъ,
Box 562, Bankhead, Man. Can.

Збирайте жертвы на Рускій Нар. Фондъ

„SVOBODA“
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL 23

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Р. Н. Союза“, выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на 12 мѣсяцѣвъ....$2.00
До старого краю на 12 мѣсяцѣвъ $2.00
Въ Америцѣ на 6 мѣсяцѣвъ....$1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ черезъ Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львôвъ.

Оплачувати газету треба все-гда зъ горы.

Грошѣ треба посылати въ реджістрованôмъ листѣ, або черезъ експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру достанете вôдъ почтара або агента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годни грошей достати.

Адресъ:

„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Замѣтки.

Складайте жертвы на Бурсу!

Богато руского гроша въ Америцѣ марно пропадае. Свого часу выраховали мы у „Свободѣ“ скôлько нашь народъ рôкъ рôчно выдае на піятику; може дехто памятае ще тѣ числа (а страшнѣ они!) а може и нѣ. Та кромѣ піятики выдае нашь народъ свôй тяжко запрацьованый грôшь ще и на другѣ непотрѣбнѣ або й шкôдливѣ рѣчи, мѣжь тимъ якъ на рѣчи кориснѣ для загалу выдае дуже мало. Чи розумно се, чи патріотично, нехай кождый самъ осудить. Ось примѣромъ основано першу Руску Бурсу, щобы въ нѣй выховувати будучу руску інтелігенцію: священиковъ, адвокатôвъ, лѣкарѣвъ и т. и., а чи богато жертвъ посипалось на неѣ? Нѣ, навить дуже мало. А прецѣнь насъ не мала купка, насъ близько пôвъ міліона! Тожь скиньмось хто скôлько може, а забеспечимо истноване першôй Бурсѣ та ще зможемо оснувати кôлька новыхъ.

Ще не вмерла Украина!

Намъ приходить ся занзначити дуже вôдрадный фактъ. На нашь поклик до жертвъ на цѣли Революційнои Украиньскои Партіи починають чимразъ частѣйше вôдкликуватись люде и надсилати свои лепты. Ще вôдраднѣйшимъ объявомъ е те, що починъ до сеи зборки дали канадійскѣ фармеры, Украинцѣ, та що жертвы пливуть переважно вôдъ тутешныхъ робучихъ людей. Народъ, въ котрого патріотизмъ не е монополемъ лишень одной інтелігенціи, але обхоплюе також людей робучихъ, мае право до житя и мусить жити. Сподѣемось, що не вдовзѣ ще раснѣйше посиплють ся жертвы вôдъ рускихъ робôтниковъ въ Америцѣ на цѣли Украиньскои Революційнои Партіи, котра боресь за свободу Украины и усего украиньского люду. Надѣя наша мае свою пôдставу не лишь у надôсланыхъ вже жертвахъ, але ще бôльше у тôмъ, що грошева пôдмога зъ нашого боку е одинокимъ выразомъ нашои симпатіи для борцѣвъ за добро Украины.

Чому се такъ?

Проводирѣ деякихъ юній робôтничихъ перестерѣгають членôвъ юній передъ мѣшанемъ политики до юніи. Чому? Аджежь кождому ясно, що самыми страйками та бойкотами не богато вдѣешь якъ довго робôтники при выборахъ будуть выбирати на всѣлякѣ уряды самыхъ компанистôвъ або ихъ заушниковъ а не пріятелѣвъ робôтника. Тому не слухайте тихъ, що вамъ кажуть, абы не мѣшати юніи зъ політикою — а знайте, що анѣ самою юніею анѣ самою політикою не дôбетесь справедливости. Лишь злучившись въ юніи економічнѣ и політичнѣ — могуть робôтники добитись своихъ правъ.

Вiдозва до Американьскої Руси.

Дорогі Братя!

Бог поміг нам побороти початкові трудности, якісьмо мали при заснованю нашої парохії, і нині ділимось з Вами, дорогі Братя, радісною вісткою, що робота реставрацийна внутра нашої церкви вже майже скôнчена, так, що торжественне посьвячене і отворене церкви відбудесь невідклично дня 20. серпня 1905 р. о годині 9 тій рано при 332 E. 20 Str.

Безперечно заложене нашої парохії есть доказом жизненних сил тутейшого народу, есть знаком, що Русини нюйорскі зорґанізували ся та вступили під стягом церкви в ряди борців за справу народну, за добро Американьскої Руси, тож ми бажаем, щоб торжество посьвяченя Церкви випало як найвеличавійше, щоб ми в сім памятнім дни показали цілому народови, щосьмо згуртували ся коло нашої церкви в одну нерозривну цілість, та що від тепер потрафимо все і всюда йти солідарно в спільній орґанізацийній роботі на славу руского народу.

Проте, дорогі Братя, не відкажіть нашій прозьбі а прибувайте до нас на се торжество, та причиніть ся численним прибутем до звеличеня того так важного для нас дня.

Прибувайте, та покажіть нам своєю присутностию, щосьте з вдоволенем приняли відомість про наше зорганізоване ся, що вповні притакуєте нашим змаганям остатись одиницею суспільною, помічною в кождій национальній роботі, прибувайте а принаймній теплим щирим словом додайте нам заохоти до дальшої праці.

За Комітет парохіяльний Церкви св. Юрія в Ню-Йорку:

Мих. Тарнавский, предс.,
Ардал. Хромовский, секр.,
Іван Лазорчик, касиєр.

КОНКУРСЪ.

За Божою помочію начинаемъ другій рôкъ истнованя Першои Рускои Бурсы въ Америцѣ, задачею котрои есть выховати людей, що будуть вождами руского народа на новôй землѣ въ борбѣ до лучшои будучности.

До Бурсы тои буде приниматись хлопцѣвъ вôдъ 10 до 13 лѣтъ,*) а подане о приняте можна внести найпôзнѣйше до 10 вересня 1905 р. на руки Rev. Paul Tymkevich, 69 Linden Str., Yonkers, N. Y.

Кождый хлопець принятый до Бурсы мае привести зъ собою 4 пары бѣлизны, 2 убраня, 6 паръ шкарпитокъ и 12 хустинокъ.

Цѣна за удержане на оденъ мѣсяць установлена на $10, бѣднѣйшѣ однако, котрѣ не можуть тôлько платити, мають право тожь подаватись, а за нихъ буде въ части платити Народный Комитетъ.

Въ тôмъ роцѣ Бурсою буде управляти осôбный директоръ, котрого задачею буде наглядати бурсаковъ такъ въ науцѣ, якъ и за наукою. Длятого пôсля науки въ англійскôй школѣ будуть учитись рускои мовы, рускои исторіи, стилістики, церковного и свѣтского спѣву, религіи, якъ також всѣлякихъ домашныхъ забавъ.

Безперечно въ сѣмъ роцѣ Руска Бурса въ Йонкерсъ буде ще высше стояти якъ се було минувшого року. Поминувши се, що товариство приняло на сей рôкъ директора, Руска Бурса вже набрала значѣня помѣжь рускимъ народомъ въ Америцѣ и певна рѣчь, що все ширшѣ и ширшѣ круги будуть нею заниматись и пѣклуватись.

Задача суспôльности ясна: пôдперти сю нашу многонадѣйну институцію, а особливо матеріяльною помочею причинитись до дальшого еи розвою на славу усеи Руси.

Тожь зъ надѣею на могучій розвôй просвѣты въ рускôмъ народнôмъ дусѣ нашои пôдрастаючои молодѣжи смѣло впередъ! Най колись нашѣ дѣти передъ Богомъ и людьми засвѣдчать, що мы знали, якъ причинюватись до поступу нашого бѣдного руско-американьского люду!

Йонкерсъ, Н. Й. 1 серпня 1905 р.

о. Павло Тимкевичъ
Настоятель Бурсы.

*) Хлопцѣ, котрѣ були въ першôмъ роцѣ въ Бурсѣ мусять також подаватись о приняте и можуть бути принятѣ хотяй бы ихъ вѣкъ перевысшавъ 13 лѣтъ.

Що будуть жадати компаністы вôдъ майнерôвъ?

Якъ широка Америка такъ усѣ майнеры бесѣдують лишь про се, що юнія буде жадати слѣдуючои весны въ компанистôвъ, коли скôнчить ся теперѣшна угода.

Нѣхто однакъ не думае про жаданя, якѣ компаністы могуть поставити своимъ майнерамъ.

Ходить чутка, що деякѣ компаністы будуть жадати вôдъ майнерôвъ, щобы робили за менчу платню, другѣ хотять жадати, щобы день робучій бувъ довшій а ще иншѣ хотять жадати вôдъ майнерôвъ другихъ уступокъ.

Коли майнеры зажадають пôдвысшеня платнѣ, то компаністы певно на се не пристануть. Вправдѣ компанистôвъ е много, але помимо того, если прийде бесѣда о пôдвысшене платнѣ, то не оденъ або кôлькохъ компанистôвъ не згодять ся на се, але всѣ кôлько ихъ е. Чомужь се такъ? Тому, бо всѣ компаністы суть зорганізованѣ въ одну компанічну юнію и всѣ они згôдно, разомъ поступають. Єслибы компаністы не держались купы, еслибъ однѣ пристали на домаганя робôтниковъ, другѣ лишь въ части пристали, а третѣ зовсѣмъ нѣ — то щобы зъ того выйшло? — Выйшло бы таке, що тѣ компаністы, що згодились на домаганя робôтниковъ, малибъ бôльше майнерôвъ якъ имъ треба и моглибъ „руновати“ майны повною силою, мѣжь тымъ якъ тѣ, що не згодились на жаданя робôтниковъ не моглибъ достати потрѣбныхъ имъ майнерôвъ и тому ихъ майны мусѣлибъ „штапувати“. Однакъ компаністы сего не хочуть, бо се було бы зъ ихъ шкодою и тому они порозумѣлись разомъ, зъорганізувались и згôдно поступають.

А вы майнеры що? Припустѣмъ, що компаністы схотять вамъ обнизити платню о 10 процентъ? Чи деякѣ зъ васъ згодять ся на се, а другѣ не згодять ся? Що тодѣ станесь? Що станесь зъ тыми, якѣ згодять ся робити за менчу платню? А що зъ тыми, що не схочуть робити за менче якъ до теперь?

Майнеры! Наближаесь часъ, коли вы мусите поставити собѣ ясно сѣ пытаня и на нихъ вôдповѣсти. Сей часъ, то Апрѣль слѣдуючого року. Лѣпше однакъ если не будете ждати ажь до Апрѣля слѣдуючого року, але вôдповѣсте собѣ на сѣ пытаня сейчасъ.

Не треба великого розуму, щобы побачити, що сталось бы зъ компаністами, еслибъ они не поступали разомъ, не держали ся купы. А вже зовсѣмъ ясно, що станесь зъ майнерами, если мѣжь майнерами не буде едности, если майнеры не будуть разомъ держатись. Тѣ, що згодились бы на менчу платню и довшій день робучій достались роботу, а тѣ що не згодились бы на довшій день робучій и менчу заплату, осталибъ безъ роботы.

Є лишь оденъ способъ, одна дорога, щобы сего уникнути, а се злука усѣхъ майнерôвъ и згôдне усѣхъ поступоване. Єсли майнеры будуть усѣ разомъ, то не лишь могуть опертись обниженю платнѣ и продовженю дня робучого, але зможуть добитись еще пôдвысшеня платнѣ, вôсѣмъ годинного дня працѣ и другихъ справедливыхъ полекшей.

Єсли всѣ майнеры будуть разомъ держатись, тодѣ компаністы не зможуть безъ нихъ копати угля, если майнеры не схотять працювати. Єслижь компаністы побачать, що не годнѣ безъ злученыхъ майнерôвъ копати угля, тодѣ мусять згодитись на ихъ домаганя.

Памятайте, що слѣдуючого Апрѣля мусите побѣдити або бути побѣджеными. Єсли побѣдять компаністы и змусять васъ довше працювати якъ теперь и за менчу платню, тодѣ ваша юнія розпадесь а зъ нею пропаде и ся сила, яка теперь боронила васъ до певного степени передъ вызискомъ компанистôвъ. Єслижь вы побѣдите, ваша юнія скрѣпне ще бôльше якъ доси, ваше жите буде выгôднѣйше и спокôйнѣйше.

Та щобы майнеры побѣдили, треба щобъ юнія стояла крѣпко. Треба, щобъ кождый майнеръ належавъ до юніи и гордивъ ся тымъ, треба щобъ не лишь самъ але и всѣ его знакомѣ и товаришѣ до юніи належали.

Памятайте ще и те, що скупый два разы тратить. Хто жалуе заплатити 50 центôвъ на мѣсяць до юніи, для робôтничои справы, сей заплатить $5.00 на мѣсяць компаністамъ, коли они розôбють юнію и обнижать вамъ заплату.

Война на Сходѣ.

Токіо 31-го липня. Станъ здоровля адмірала Рожественьского по операціи на чолѣ, значно поправляе ся. Вчера мôгъ раненый опустити лôжко и сидѣти якійсь часъ на креслѣ. Бôль въ нозѣ не позваляе на довшій проходъ. Адміралъ выражае ся про поведене ся зъ нимъ Японцѣвъ, зъ найбôльшимъ признанемъ.

Петербургъ 1-го серпня. Трудность убезпеченя Усурійского прибережа, передъ атакомъ Японцѣвъ, приневолила Росіянъ опустити цѣлу ту провінцію, заки еще мешканцѣ тои провінціи довѣдали ся о грозячôмъ занятю тои околицѣ черезъ Японцѣвъ. Доси сконцентрували Японцѣ въ портѣ Касторіесъ 30 тысячь вôйска и 72 арматы, щобы заняти цѣлу околицю надъ долѣшнымъ Амуромъ. Японцѣ мають намѣръ заняти найперше Софінскъ надъ долѣшнымъ Амуромъ, потому удадуть ся на пôвнôчь и займуть Николаевскъ а на полудни Хабаровскъ. Правдоподôбно на помôчь Японцямъ прийде до вливу рѣки Амура фльота зъ торпедовцями и арматами. Цѣла російска военна сила въ Усурѣ выносить девять батальонôвъ пѣхоты и оденъ полкъ резервистôвъ. Артилеріи Росіяне тамъ не мають. Зъ Владивостока помочи не могуть достати, бо тамъ кождои хвилѣ ожидають облоги черезъ Японцѣвъ, пôдъ проводомъ ґенерала Газеґавы. Въ наслѣдокъ того цѣла прибережна околиця вôдъ пристани Касторіесъ, ажь до порту Петра Великого стоить отверта для Японцѣвъ.

Ґенералъ Ліневичъ телеґрафуе тутъ: Наша армія не була нѣколи въ прикрôй ситуаціи. Крыла нашѣ нѣколи не були окруженѣ. Обѣ арміи стоять теперь напротивъ себе, але японьска армія въ значнôмъ вôдаленю вôдъ нашихъ позицій. Кôлька разôвъ старали ся Японцѣ приближити ся до насъ, але безъ успѣху. Настрôй нашого вôйска е знаменитый.

Вашінґтонъ 1. Доносять тутъ, що японьскій ґен. Гараґучі оголосивъ вôйскову управу на островѣ Сахалинъ, и еѣ прилучене до Япону.

Токіо 3. Урядова телеґрама доносить, що нынѣ рано о пятôй. годинѣ, два російскѣ торпедовцѣ показали ся коло Чунґъ Чінґъ, на пôвнôчнôмъ побережу Кореѣ и заатакували японьскій торговельный корабель Кейто. Російскѣ торпедовцѣ дали 60 выстрѣлôвъ, зъ котрыхъ сѣмъ поцѣлило корабель. Капітанъ корабельный и оденъ морякъ зôстали убитѣ, двохъ людей ранено. Вôдтакъ російскѣ торпедовцѣ застановили стрѣлянину и вôдплынули до Владивостока.

Армія ґен. Ліневича концентруе ся коло Чунґмуменъ. Друга армія заняла лінію Фенґва-Паменченъ, а трета заняла позиціи коло мѣсцевости Таома. На обохъ крылахъ, высуненыхъ на передъ, знаходить ся кавалерія.

Лондонъ 4. Російска армія въ Манджуріи складае ся пôдъ теперѣшню пору зъ 20 корпусôвъ и 800 пушокъ. Свѣжѣ вôйска прибувають щоденно, найбôльше въ околицѣ Токуменъ, де е теперь сконцентрованыхъ 300 тысячь російского вôйска.

Лондонъ 4-го. Доносять тутъ зъ поля вôйны, що битва яка кождои хвилѣ може розпочати ся, буде одною зъ найбôльшихъ битвъ, якѣ знае історія. Єсли передъ тымъ не буде заключеный миръ, то битва ся буде напевно послѣдна и рѣшаюча. Военнѣ знатоки говорять, що е великимъ пытанемъ, чи ґенералъ Ліневичъ, мимо своеи великои арміи, буде мôгъ выконати свои пляны. Фронтъ его арміи выносить 300 миль. Така довга боева лінія, е незвѣсна въ історіи. Заходить вели-

ка трудность, въ удержаню звязи и лучности поодинокихъ вôддѣлôвъ на тôй величезнôй боевôй лінїи.

Токіо 4. Доносять тутъ, що передні сторожѣ обохъ ворожихъ армій суть вôдъ себе вôддалені на карабіновый выстрѣлъ. Правдоподобно въ найкоротшôмъ часѣ прийде до великои битвы.

Токіо 4. Островъ Сахалинъ находить ся вже въ цѣлости въ рукахъ Япанцѣвъ. Ґен. Ляновъ загнаный Япанцями въ горы, пôддавъ ся имъ вразъ зô своимъ вôйскомъ. Въ япаньску неволю попали: ґен. Ляновъ, 77 офіцирôвъ и 3.200 жовнярôвъ.

Петербургъ 4. Ґен. Ліневичь закинувъ гадку вести зачѣпну борбу, лишь постановивъ боронити своихъ позицій до послѣдноп каплѣ крови. Вôнъ телеґрафувавъ цареви, що е певный свого вôйска.

Мировй переговоры.

Ню-Йоркъ 31-го липня. Ишикава, японьскій дневникарь и дипльоматъ, котрый прибувъ тутъ вразъ зъ япаньскими повномочниками, запытаный о условія мира, сказавъ що слѣдуе: Япанцѣ лишь тогдѣ заключать миръ, если його условія вповнѣ вдоволять цѣле населене. Загально въ Японії панує таке пересвѣдченє, що на миръ еще завчасно. Мы перше мусимо здобути Гарбинъ и Владивостокъ. Єсли мы сего не здобимо, такъ не можемо бути запевнені, чи Росіяне не взновлять вôйны. Мы мусимо такъ довго побивати Росію, доки она разъ на все не успокоить ся. Япанцѣ будуть домагати ся що найменше пôвтора міліарда знову военного вôдшкодованя. Только грошей мы доси выдали на вôйну. Кромѣ того островъ Сахалинъ мусить бути прилученый до Японіи, а то зъ двохъ причинъ. По перше що вже до Японіи належавъ, и вôставъ вôдступленый тогдѣ, коли ще Японія мала страхъ передъ Росіею. А по друге тому, що Сахалинъ е дуже важна стратеґічна позиція для Япону. Єго посѣдане запевнюе перевагу Япанцѣвъ на япаньскôмъ мори. Портъ Артуръ мае належати до Япану, мае бути окрѣпленый и обсадженый япаньскимъ вôйскомъ и фльотою.

Ойстеръ Бей, Н. Й. 31. Російскій амбасадоръ и повномочникъ баронъ Розенъ, бувъ нынѣ у президента Рузвелта на авдіенціи и радивъ ся зъ нимъ, що до часу, коли мае вôдвѣдати його Вітте, перший російскій повномочникъ.

Гобокенъ 2 серпня. Серґій Вітте, перший російскій повномочникъ для заключеня мира зъ Япанцями, прибувъ нынѣ пополудни до Гобокенъ кораблемъ „Цѣсарь Вільгельмъ Великій". Вôдъ репортерôвъ рôжныхъ ґазетъ ледво мôгъ Вітте обôгнати ся. Въ Гобокенъ всѣвъ Вітте вразъ зъ другимъ повномочникомъ барономъ Розеномъ до самохода, однакъ въ дорозѣ до готелю St. Regis, де мавъ Вітте замешкати, самоходъ попсувавъ ся.

Вітте по анґлійски дуже мало знае и мае двохъ товмачôвъ, проф. Мартенса и Ивана Коростовеця, урядника въ російского заграничного уряду.

Въ розмовѣ зъ ґазетными репортерами сказавъ Вітте: Чую ся щасливымъ, що могу вôдвѣдати Америку, чого я вже давно бажавъ. Передовсѣмъ тѣшить мене, що буду мôгъ пôзнати президента Рузвелта, котрый яко визначный мужъ стану, здобувъ собѣ таке становище, и буду мôгъ зложити йому поздоровлене вôдъ царя Николая.

Неправдою е, мовбы я приѣхавъ тутъ выєднати позычку для Росії у американьскихъ банкерôвъ, я приѣхавъ заключити миръ. Майже цѣла Европа а такожъ и Америка мае ложне понятє про Росію, думаючи що она побита и немôчна. Всѣ помыляють ся, если такъ думають на пôдставѣ результатôвъ вôйны. Орґанізація военна Япанцѣвъ, и вожды и вôйско е знаменитє, однакъ треба взяти те пôдъ розвагу, що Япанцѣ десять лѣтъ готовили ся до вôйны. Кожда друга перворядна держава ледви чи бы була въ можности такъ довгiй ставити опôръ Япанцямъ. До вôйны зъ Япаномъ Росія була неприготована. Кромѣ того Япанцѣ ведуть вôйну недалеко своєи вôтчины, середъ догôдныхъ обставинъ, пôдчасъ коли Росія 9 тысячь миль посылае свое вôйско недогôдною зелѣзницею. Исторія свѣта не знае другого такого примѣру, дебы двѣ державы бороли ся середъ такъ неоднаковыхъ обставинъ. Мимо пораженъ на поли вôйны, Росія е сильна, и не такъ легко є побити, якъ кому здаєть ся.

Про внутрѣшню революцію въ Росіи, Вітте не згадувавъ нѣ словомъ. Зазначивъ лишь те, що внутрѣшнє положене нѣколи не може мати вплыву на заграничну политику Росії.

Ню-Йоркъ 3. Вітте въ товариствѣ російского конзуля звиджувавъ нынѣ въ автомобилю мѣсто Ню-Йоркъ.

Завтра удають ся повномочники обохъ державъ до Ойстеръ Бей, де будуть собѣ взаимно представлені, и де розпочнуть ся ихъ нарады. Перші поѣдуть япаньскі представителѣ, бо они перші приѣхали до Америки.

Ойстеръ Бей 5. Серґій Вітте, російскій повномочникъ, бувъ вчера у президента Рузвелта, вразъ зъ барономъ Розеномъ, другимъ російскимъ повномочникомъ. О годинѣ 12 въ полудне приѣхали оба поѣздомъ до Ойстеръ Бей, тутъ ждала на нихъ карета, котрою поѣхали до президента. Рузвелтъ давъ своимъ гостямъ друге снѣдане а вôдтакъ мавъ коротку розмову зъ Віттымъ. Вітте нарѣкавъ на американьскихъ фотографôвъ, що нѣгде не дають йому спокою, але всюда його переслѣдують. Рузвелтъ обѣцявъ прийти йому въ помôчь въ тôй справѣ, але помôчь Рузвелта ничь не помогла, бо коли Вітте вертавъ вôдъ него, улицѣ якъ бы нарокомъ були обставлені многими фотографами зъ апаратами въ рукахъ.

Ойстеръ Бей 6. На корабли „Мейфлаверъ" наступило вчера въ полудне познакомлене ся російскихъ и японьскихъ повномочникôвъ. Церемонія була слѣдуюча: Японьскій повномочники Комура и Такаґіра зô своєю дружиною въ суботу передъ полуднемъ всѣли на корабель „Такома", котрый завѣзъ ихъ до Ойстеръ Бей. Трошка пôзнѣйше пустивъ ся въ ту саму дорогу другій корабель зъ Віттымъ, Розеномъ и ихъ дружиною. Коли япаньскій корабель наблюжавъ ся вже до Ойстеръ Бей, роздали ся выстрѣлы зъ пушокъ и президентъ Рузвелтъ баркасою поплывъ до парохода „Мейфлаверъ", де мали зôйти ся всѣ повномочники. Президента Рузвелта поздоровлено 21 выстрѣлами зъ пушокъ. Коли Рузвелтъ бувъ вже на кораблі „Мейфлаверъ", зъ японьского корабля гримнуло 19 выстрѣлôвъ и япаньскій повномочники увôйшли на покладъ корабля „Мейфлаверъ". Тутъ привитавъ ихъ державный секретарь Пірсъ, подавъ имъ руку и завѣвъ до сальону, де ожидавъ ихъ Рузвелтъ зô своєю дружиною. Пірсъ представивъ Рузвелтови Комуру и Такаґіру, а опôсля Комура представивъ президентови 12 членôвъ своєи дружины. Вôдтакъ Япанцѣ перейшли до побôчной кôмнаты. Середъ того прибули російскій повномочники о год. пять по першôй. Середъ подôбныхъ церемоній якъ зъ Японцями, введено ихъ до сальону, де зôстали Рузвелтови представлені. На даный знакъ Рузвелтомъ, отворено бôчнй дверѣ и до сальону увôйшли японьскій повномочники. Черезъ хвилинку змѣрили себе Япанцѣ и Росіяне зоромъ, вôдтакъ президентъ Рузвелтъ сказавъ: „Бароне Комуро! Маю честь представити вамъ пана Віттого и барона Розена. Баронъ Комура, котрый е дуже низкого росту, подавъ руку Віттому, котрый знова е дуже великого росту. Оба склонили ся собѣ, а всѣ присутні не могли здержати вôдъ смѣху, такъ смѣшно выглядавъ Комура супроти Віттого. Опôсля наступила перекуска, а коли попивано шампана, Рузвелтъ внѣсъ тоастъ въ честь обохъ володарѣвъ и народôвъ, котрыхъ повномочники зôбрали ся на тôмъ корабли.

На тôмъ скôнчила ся цѣла церемонія представленя, а въ понедѣлокъ мають розпочати ся вже нарады.

Жертвуйте на Р. Бурсу въ Америцѣ.

Заворушеня въ Росіи.

Петербургъ 31-го липня. Завтра збере ся міністеріяльна рада въ царскôй палатѣ пôдъ проводомъ царя, де остаточно мае бути порѣшена справа наданя конституціи въ Росіи. Кажуть, що дня 13 серпня въ день уродинъ престолонаслѣдника, мае бути проголошена царемъ конституція. Такъ ожидають тутъ вѣстей, якій оборотъ возьмуть мирові переговоры зъ Япаномъ, котрі не безъ вплыву остануть ся на плянъ російскои конституціи. Въ загалѣ однакъ, въ урядовыхъ кругахъ задивляють ся дуже недовѣрчиво на тѣ мирові переговоры. Въ плянѣ конституціи стоить, що заступники народа будуть выбираній на пять лѣтъ. Царь буде мавъ право скликувати парляментъ, його розвязати и назначити довготу нарадъ. Парляментъ буде мавъ право нараджати ся надъ правительственными предложеніями и буджетомъ державнымъ. Єсли 30 послôвъ зажадае введеня новыхъ законôвъ, або змѣны старыхъ, тогдѣ ихъ домаганя мають бути предложені президентови міністрôвъ, котрый ту справу вôддае вôдповѣдному комітетови, а опôсля предкладае повному соймови. Єсли предложене послôвъ міністеръ узнасть за вôдповѣдне, тогдѣ оно перейде звычайною, высше згаданою дорогою. Єсли однакъ рѣчь мае ся противно, то справа та пôде до царского затвердженя лишь тогдѣ, коли за нею заявить ся двѣ третины всѣхъ послôвъ. Послы на часъ нарадъ будуть брати денної платнѣ 5 рублѣвъ и кошта подорожи.

Варшава 31. Два тысячѣ голодуючихъ резервістôвъ зрабувало нынѣ въ Кальваріи склепы и реставрація. Вôйско придавило заворушеня.

Петербургъ 1-го серпня. Рада міністрôвъ зôбрала ся нынѣ пополудни въ царскôй палатѣ пôдъ проводомъ царя.

Предметомъ нарадъ мае бути остаточне порѣшене, якъ мае выглядати російска конституція. Міністры пôдчасъ нарадъ замешкують въ царскôй палатѣ, позаякъ нарады потревають кілька днѣвъ.

Лондонъ 3. Ґрафъ Іґнатевъ повернувъ зъ Петербурга зô своєи інспекційнои подорожи по полудневôй Росіи и своимъ справозданемъ въ царскôй палатѣ звернувъ на себе загальну увагу. Доси уважали його за одного зъ найбôльшихъ заступникôвъ самодержавія, однакъ въ своимъ справозданю, на пôдставѣ своихъ спостережень, домагавъ ся якъ найдальше ѣдучихъ реформъ и то въ якъ найкоротшôмъ часѣ. Вôнъ сказавъ, що єсли буде заведено реформы предложені Булиґіномъ, то въ Росіи прийшло бы до еще бôльшихъ заворушенъ. Повторила бы ся въ Росіи французька революція. Династія Романовыхъ и царска родина була бы загрожена.

Коли ґрафъ Іґнатевъ скôнчивъ свое справоздане, нѣхто не забравъ бôльше слова. Царь вôдложивъ засѣдане, и казавъ оголосити, що реформа Булиґіна буде переглянена и змѣнена.

Нарады міністрôвъ на царскôмъ дворѣ прибирають живый характеръ. За обмежеными реформами суть прокураторъ Святѣйшого Синода Победоносцевъ, міністеръ царского двора Фрідериксъ и ґрафъ Лямсдорфъ, міністеръ заграничныхъ справъ. За ширшими реформами суть: царь, великі князѣ: Михайло, Володиміръ и Алексій и бôльшôсть міністрôвъ.

Москва 4. Нынѣ прибувъ тутъ новый реґіментъ козакôвъ, щобы придавити заворушеня селянъ. По цѣлôй провінціи селяне скликують недозволені зборы. Мѣсцеві уряды побоюючись заворушенъ, домагають ся вôйска.

Москва 5. Убійця префекта московскои поліціи ґрафа Шувалова, Гавликовскій, зôставъ засудженый на смерть. Передъ судіями заявивъ, що выконавъ лишь приказъ революційного комітету.

Варшава 5. Тайна поліція вдерла ся нынѣ рано до каварнѣ на Крохмальнôй улици и арештувала 70 членôвъ робôтничои партіи.

Щоденно выбухають тутъ страйки робôтникôвъ рôжныхъ галузей промыслу. Вôйско все стоить готове до усмиреня робôтникôвъ.

Рига 5. Колеґіюмъ професорôвъ Дорпатского университету вменувало недавно своими почетными членами ґрафа Льва Толстого и чудотворного Ивана Кронштадского. Однакъ Иванъ Кронштадскій не принявъ сеи почести и вôдписавъ професорамъ, що не хоче бути ставленымъ пôдъ одну мѣру зъ такимъ безбожнымъ чоловѣкомъ якъ Левъ Толстой.

Петербургъ 5. Помѣжъ міністрами и визначнѣйшими російскими мужами стану дѣють ся нечуваній рѣчи. Велику несподѣванку выкликала въ Росіи заява ґрафа Игнатіева, звѣсного реакціонера, домагаючого ся для Росіи безусловно конституціи. Не меньше здивоване выкликала подібна заява кровопійцѣ Трепова, звѣсного зъ кровавои купели, яку справивъ петербурскимъ робôтникамъ дня 22. сѣчня. Взагалѣ бôльшôсть царскихъ дорадникôвъ и самъ царь, заявивъ ся за конституціею. Проти нихъ стоять лише ґрафъ Лямсдорфъ, міністеръ справедливости Манукінъ и Победоносцевъ.

Допись.

Зъ Ethelbert, Man. Can.

Минувшого тыжня сталось ту нещасте. Онуфрій Г. Гикавый вертаючи вôдно въ ночи вôдъ сусѣда черезъ лѣсъ, заблудивъ и пропавъ. Певно найшовъ голодну смерть. Вже пять день шукають за нимъ по лѣсѣ и годѣ вôднайти. Родичѣ оплакують за своимъ добрымъ сыномъ, котрый мавъ высше 20 роковъ. Въ 1905 роцѣ мавъ здати испитъ на руско-анґлійского учителя. Бувъ въ школѣ въ Вінніпеґу, и теперь приѣхавъ на вакація до дому. Редакторъ ню-йоркскои „казеты" буде певно такожь жалувати за О. Г., бо вôнъ прибдавъ щось пять читачѣвъ „Правды" и немало намазавъ ся до „казеты". Украины, фонетики, страхъ нелюбивъ, та старавъ ся всѣма силами ихъ знищити. На оо. Василіянъ такожь уѣдавъ не мало, за що и потерпѣвъ вôдъ нихъ неразъ. Жалують люде за такимъ еще молодымъ патріотомъ, котрый мавъ принести немало славы канадійскôй Руси.

Иванъ Легунъ.

Надôспане.

Зъ Ню-Йорку, Н. Й.

Переглядаючи ню-йорску „казету" вычитавъ я въ Увагахъ вôдповѣдь на мою статью, про театральне представлене „Якъ жѣнка мужѣвъ морочать", яка була друкована въ „Свободѣ" зъ дня 13-го липня с. р. Вôдповѣдь ся змушуе мене сказати редакторова „казеты" ось що: Всякôй брехнѣ скорше чи пôзнѣйше конець прийти мусить, а лѣпше зватись паничемъ No. 2, якъ циганомъ, ошустомъ, гнобителемъ правды. На мене що нѣхто подôбныхъ слôвъ не выкрикувавъ якъ на редактора „казеты" въ Нюарку, де цѣле братство лаяло его и еслибъ не я и ще колькохъ людей то хто знае, що булобъ зъ редакторомъ сталось. За мою доброту теперь редакторъ мене публикуе, та каже, що я навить не бувъ на представленю а пишу про него. Якъ жежъ я не бувъ, коли оба сидѣли мы разомъ при столѣ и редакторъ просивъ мене засѣвати мѣжъ актами яке „сольо". Чейже не забули вы редакторъ и того якъ надъ ранкомъ пробудивъ я васъ зъ пяцкого сну, въ якій попались сидячи на крѣслѣ. Впрочѣмъ е много людей, котрі бачили мене и могуть посвѣдчити, що я бувъ на представленю. Редакторъ каже, що добре есть поучувати а не критикувати, якъ говорю, що годѣ менѣ було про се широко розписувати, коли однымъ словомъ представлене выпало зле.

Штубакомъ радо дамъ себе назвати, але лишь тымъ, котрі фактично перевысшають мене своими студіями, але нѣколи сеи назовы вôдъ редактора „казеты" не приму, бо єслибъ мы стали рôвнатись, то певно показалось бы, що редакторъ бôльшій штубакъ. Моя рада така: лѣпше дома сидѣти и нѣкуды ся не рипати.

В. Е.

СПРАВЫ „СОЮЗА“.

Головный Урядъ „Р. Н. С.“ на роки 1904—1906.

Головный предсѣдатель — КОНСТ. КИРЧОВЪ, 140 Essex Str. Jersey City, N. J.
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКІЙ Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касіеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:

Мѣсто-предсѣдатель.........С. Митранко OLYPHANT, PA.
Заст. секретаря ....Йос. Кульчацкій BALTIMORE, Md
Заст. касіера ....А. Янковичь MC ADOO, PA.

Радні:

А. Валевскій..............St. Louis, Mo.
А. Семаницкій..............Trauger, Pa.
Є. Кобанъ..................Olyphant, Pa.
Ал. Сорока..................Plymouth, Pa.
Иванъ Парилякъ........Terryville, Conn.
Ив. Сенько......................Jessup, Pa.

Ихъ заступники:

Ив. Посипанко............Mc Adoo, Pa.
Ник. Домбровскій............Eleanor, Pa.

Контрольна комісія:

О. А. Улицкій............Ansonia, Conn.
Мих. Турковскій ....McKees Rocks, Pa.
Ив. Воргачь...............Mt. Carmel, Pa.

Головный орґанізаторъ:
о. Н. Пôдгорецкій Box 543, South Fork, Pa

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

✝

АННА ПЕЦУХЪ, жена Михаила, члена Р. Н. Союза, вôддѣлъ 7 McAdoo, Pa., упокоила ся 22 го Юлія б. р.

ИВАНЪ СЕЙЧАКЪ, сынъ Микиты и Катрены Сейчаковъ, лѣтъ 4, членъ Р. Н. Союза, вôд. 27 Glen Lyon, Pa., упокоивъ ся 27. Юлія б. р.

Вѣчная память!

Ч. 579. **КВІТЪ** $500.00 на пятьсотъ долярôвъ, котрй п. Иванъ Габура опекунъ отримавъ яко часть сирôтску зъ посмертнои запомоги по Томку Ковальчикъ зъ головнои касы Р. Н. Союза въ Америцѣ.

Бѣнцарова (Гал.), 9. липня, 1905.
Иванъ Габура.
Василь Горощакъ, вôйтъ,
Ваньо Капеляновичь, радный.

ПОДЯКА.

Слава Исусу Христу!

Всечесный нашъ Рускій Народный Союзе! Дякую вамъ за грошѣ, якй вы для сирôтъ по Томку Ковальчику на мои руки якъ опѣкуна прислали. Я одержавъ 2.425 коронъ, се велика запомога для бѣдныхъ сирôтъ; буду ся старати тими грошми якъ найлѣпше для нихъ газдувати. Бажаю вамъ, щобысьте мали якъ найбôльше членôвъ и щобы всѣ Русины американьскй належали до Руского Народного Союза. Ще разъ дякую въ имени сирôтъ за тую щедру запомогу и поздоровляю сердечно всѣхъ членôвъ Союза.

Бѣнцарова, дня 16 юлія, 1905.
Яковъ Габура.

Рухъ
въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

БРАТСТВО

св. Петра и Павла, вôддѣлъ 102 Р. Н. Союза въ Cleveland, O. буде принимати новыхъ членôвъ дня 13-го Августа 1905 безъ вступного, а до Союза пôсля рокôвъ. Братя Русины, даємо вамъ добру способнôсть, щобы кождый могъ вступити до нашого братства, котре є однымъ зъ найлѣпшихъ въ Клівеландѣ. Въ нашôмъ братствѣ кождый мае слово, у насъ нема красного або богатшого, але кождый хто платить свою повинность що на него приходить, мае таке само слово якъ и кождый другій; у насъ кождый за свои пѣнязѣ панъ. Тому прошу васъ братя въ имени нашого братства, вступѣть до насъ, не вôдкладайте, але якъ прийде 13-го Августа, абы ся кождый зъ васъ появивъ, котрый еще не є въ нашôмъ сполку. Мітингъ буде ся утримувати у брата Мих. Чегіня пôдъ ч. 61 Starkweather Ave. Памятайте на то, бо и самй знате, що мы тутъ на свѣтѣ лемъ такъ якъ тота роса, що впаде раненько а якъ сонце на ню пиигрѣє то еѣ ужь не мае, то и нашь свѣтъ такій. До роботы иде чоловѣкъ здоровый, але не знае чи вôнъ ся назадъ здоровъ поверна або нѣ. А єсли чоловѣкъ не належить до жадного брацтва анѣ организаціи а стане ся зъ нимъ яке нещастє, то барзъ планно въ такôй фамилии вызиратъ, а кедъ мае еще 4 або 5 дѣточки, то вера такій гавзъ барзъ смутно вызирає. А про що? Про тихъ мізерныхъ $1.20 на мѣсяць, що вôнъ не заплативъ до братства и до Союза а за якй его родина булабъ забеспечена на 600 долярôвъ!

Михайло Чегінь.

БЕЗЪ ВСТУПНОГО

буде принимати новыхъ членôвъ въ мѣсяцяхъ Августѣ и Септембрѣ братство св. Василія Великого, вôддѣлъ Союза 19, въ Priceburg, Pa. Просимо всѣхъ щирыхъ Русинôвъ, котрй мешкають недалеко Прайсвиля, не забувати о добрôй нагодѣ и приступати до нашого братства и до Р. Н. Союза. Памятайте братя и на заднй колеса, не лемъ все на переднй, бо звôдки вѣтеръ повѣе то все новину принесе, що неодного вже Русина забило въ роботѣ, що не належавъ до жаднои орґанізаціи, а потому нашй Русины складали по пару центôвъ, щобы похоронити небôщика. То ганьба и встыдъ для насъ Русинôвъ, щобы мы жебрали якъ стане ся даяка пригода, а рускй братства суть всюды, куды окомъ гляне. Богато такихъ Русинôвъ є, що не хотять до братства належати, лемъ до готелю. Еще разъ напоминаю, що будемо принимати цѣлкомъ безъ вступного. Приступайте до нашого братства.

Стефанъ Сисакъ, секретарь,
Box 220, Pricebnrg, Pa.

ОГОЛОШЕНЄ.

Братство св. Арх. Михаїла в Elmira Heights, N. Y., відд. Союза 8, буде мати річний мітинґ дня 27-го Августа, 1905, початок о годині першій по полудни. Кождий член того братства має ся явити в означений час. На тім мітинґу буде ся читати доходи і розходи і буде ся вибирати новий уряд. — Василь Юрчак.

НА РÔЧНÔМЪ МІТИНҐУ

дня 1. Августа, 1905, выбрало братство св. Апостолôвъ Петра и Павла въ Glen Lyon, Pa. слѣдуючій новый урядъ: Микита Сейчакъ предсѣдатель, Андрей Живицкій заступникъ, Алексій Фринцко секретарь, Иванъ Лазорикъ письмоводитель, Данько Ґарбера касіеръ, Павелъ Капець ревізоръ касы, Мойсей Дуда ревізоръ касы, Иванъ Фринцко капитанъ, Иванъ Дикій хорунжій, Михаилъ Сеньчакъ опѣкунъ хорыхъ, Василь Скородиньскій опѣкунъ хорыхъ, Андрей Козакъ дверникъ.

РÔЧНЫЙ МІТИНҐЪ

братства св. Петра и Павла въ Mt. Carmel, Pa., вôддѣлъ 5 Р. Н. Союза, вôдбуде ся дня 20-го Августа, 1905. На сêмъ мітинґу будуть прочитанй рахунки за цѣлый рôкъ и буде выбиратись новый урядъ. Котрый членъ не прийде на мітинґъ заплатить 50 центôвъ кары.

Иванъ Дзятко, секретарь.

Вôдозва.

Взывае ся всѣхъ пп. секретарѣвъ „Союза“, котрй ще не заплатили за календарѣ зъ 1905 р., щобы сейчасъ пôслали належитôсть за розпроданй календарѣ на адресу Rev. N. Strutinsky, Box 375, Olyphant, Pa. Нерозпроданй календарѣ просимъ поки-що еще переховати у себе и не вôдсылати, поки не дасть ся знати о тôмъ въ „Свободѣ“.

Вôдъ головного Уряду „Р. Н. С“.
К. Кирчôвъ предсѣдатель.
С. Ядловскій секретарь.

ПОВѢДОМЛЯЮ,

що братство св. Й. Хрестителя въ Бофало, Н. Й. устроює БАЛЬ на дохôдъ братства. Баль вôдбуде ся на Labor Day дня 4-го Септембра 1905, на гали у Марцѣнка, 435 Амгерстъ стрітъ. Початокъ о семôй годинѣ вечеръ. Просимо всѣхъ Русинôвъ, щобы прийшли на нашъ баль. Буде красна музыка и забава.

Комітетъ: Н. Серединьскій, Панько Мацко, Н. Лещишинъ.

Перший Великий Баль

получений
з Театральним Представленєм
устроює
Читальня ім. Івана Петр. Котляревского
дня 12. августа с. р. в Нім. Гали
на Maple Str., Ансонія, Кон.

Початок Балю о год. 2-ій по полудни, початок Театру о год. 8-ій вечер.

Вступ 35 цнт.

Штуки будуть грати:
1) Тато на заручинах;
2) Мужики Аристократи.

В часі павз віддеклямує пару дівчат, прегарні деклямації.

Понеже Читальня дає перший Баль з Театром для того запрашає всїх Русинів з Shelton, Derby, Seymour, Ansonia і околиції. Хто прийде не пожалує. Перше, що побачить аматорів граючих театер в старокраєвім одіню, друге, розвеселить ся і насьміє ся до несхочу, трете, що буде міг розповісти своїм кревним і знакомим, що бачив і що чув. Тож просимо прибувайте численно а не пожалуєте.

За добру музику і забаву ручить

КОМІТЕТ
Іван Нецьо, предс.,
Мартин Пелех, секр.

Ґде єсть?

Хто хоче шукати своихъ краянôвъ черезъ нашу ґазету, мусить заплатити 25 центôвъ за кожде оголошенє наперёдъ.

ШУКАЮ МОГО ВІТЦЯ

Николая Фанок з Лукова, п. Ліско. Був послїдними часами в Braddock, Pa. Хто-би знав про нього, або єсли він сам довідає ся, що я про нього питаю — най напише на адресу: 31-34
Антошко Фанок, Northampton, Pa.

ШУКАЄ МѢСЦЯ

Украинець зъ Холмщины, народный учитель; грає на скрипцѣ, може вести хоръ, умѣє дяковство. Хто бы потребувавъ такого чоловѣка, зволить вôднестись до редакціи „Свободы“. —34

— ПОВІДОМЛЯЮ всїх інтересованих, що моя теперішна адреса є така:
Rev. V. Hryvnak.
Box 40, Ford City, Pa.

ОГОЛОШЕНЄ.

Учитель з укінченою семинарією в Галичині і кількалітною практикою учительскою, учить діти, хлопці і дівчата, читати і писати по руски приватно по домах; на жаданє також релігії, рахунків і істориї рускої. Метода в научуваню легка, условія приступні. Інтересовані зволять писати сейчас на адрес: L. K. box 1, 33
630 E. 11th Str.,
New York, N. Y.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВЫ на будову гр.-кат. церкви въ Ст. Люисъ, Мо:

1) Братство св. о. Николая, Ч. 3. О. Р. Б въ Трентонъ, Па. ....8.30. Зложили по 50 цнт.: Сильвестеръ Хрущь, Николай Тихій, Михаилъ Фалатовичь; 35 цнт.: Петро Кирикъ; 30 цнт.: Микита Швайко; по 25 цнт.: Данько Тхôръ, Димитрій Томкевичъ, Петро Секеля, Павелъ Кирикъ, Осифъ Кирикъ, Василій Ляховчакъ, Григорій Куцаба, Осипъ Кирикъ другій, Федоръ Стець, Иванъ Фалатовичь, Григ. Янощакъ, Стеф. Дригонь, Андр. Соломонъ, Федоръ Романикъ, Вас. Лазорищакъ, Петро Чуцакъ, Василь Гроночній, Илько Сушка, Григ. Фецичь, Иванъ Секеля, Федоръ Барна; 20 цнт.: Антоній Губишь; по 15 цт.: Вас. Фричь, Иванъ Музичка, Хар. Старинцякъ, Мих. Гопко; 10 цнт.: Никита Боберъ.

2) Братство св. Михаила ч. 350 Соєд., Лансинґъ, Огайо .... 3.00. Зложили: Иванъ Пакечь 1.00, Иванъ Федикъ, Иванъ Гребеначь, Иванъ Папавичь и Е. Медуличь по 50 цнт.

3) Братство Пр. Богор. ч. 21 въ Медисонъ, Ил. .... 10.00.

4) П. Микола Яцканичь зъ Біверъ Медовъ, Па......... 5.00.

За всѣ тй жертвы складає щиру подяку и просить о дальшй ласкавй датки на адресу касіера Рады Церк:. Mr. Alex Walewski, 175 St. George Str., St. Louis, Mo.

Рада Церковна.

На „Народный Фондъ“ въ Америцѣ жертвували:

Вч. о. Несторъ Дмитрôвъ складку	9.60
Вч. о. Иванъ Велигорскій (вôдъ себе)	5.00
	$14.60

о. Иванъ Велигорскій, секретарь.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВЫ на „Руску Бурсу“ въ Yonkers, N. Y.

На хрестинахъ у Михайла Проця въ Ford City, Pa. зôбрали Семанъ Баль и Никола Теплый слѣдуючй жертвы: Зложили по 75 цнт.: Юрко Шафранъ; по 50 цнт.: Никола Теплый, Никола Димушевскій, Афтанасъ Зубикъ и Петро Шаланковичь; по 25 цнт.: Михайло Проць, Семанъ Баль, Михайло Крупяникъ, Антôнъ Шестакъ, Мих. Войтовичь, Иванъ Динько, Мих. Ґротъ, Вінкентій Завада, Маріянна, Данько и Анна Бекъ, а по 10 ц.: Петро Шеланкевичь и Андрей Пельчаръ. — Разомъ $5.45.

— НА РУСКУ приватну учительску семинарію въ Коломыѣ, въ Галичинѣ, зложивъ о. Гр. Кульчицкій зъ Carnegie, Pa. жертву въ сумѣ $10.00. Дальшй датки на сю цѣль дуже важну дѣль радо приймати буде редакція »Свободы«.

Адресувати: Svoboda.
Box 353, Scranton, Pa.

Жертвы на Революційну Украиньску Партію.

Попередно зложено	33.50
Н. Н.	5.00
А. Тимцьо, San Francisco, Cal.	3.00
Філаделфійски Русины на весѣлю п. М. Кречковского	$6 05
Разомъ	$47.55

Who is next?

Всякй дальшй жертвы на сю цѣль просимо присилати на адресу:
Svoboda,
Box 353, Scranton, Pa.

Подяка.

Симъ складаемо щиру подяку о. Мих. Балогу зъ Windber, Pa. и о. Н. Воленьскому зъ Bradenville, Pa., що зволили прибути и доверіпити посвяченя каменя угольного пôдъ нашу нову церковь. Дякуемо о. Мих. Балогови, що були намъ все на помочи, вôдъ початку основаня нашои парафіи, и що на посвяченє прибули изъ цѣлою своею парафіею, и що выголосили такъ прекрасну проповѣдь, въ котрôй вказали дорогу и цѣль нашого життя.

Дякуемо всѣмъ брацтвамъ зъ Віндберъ и ихъ славяньскôй бандѣ, братствамъ зъ Дунльо, Бівердейлъ, Льойдейлъ, Бенскрікъ, Пурітанъ, Гремфельдъ и Гостанъ. Вп. пани Балоговôй, вп. пани Воленьскôй, п. П. Ю. Жатковичови, п. М. Югасови, п. Н. Пачутѣ и прочимъ поважанымъ учасникамъ, що зволили прибути на наше торжество. Дякуемо всѣмъ братствамъ зъ Виндберъ также и за те, що прибули зъ бандою своимъ коштомъ замовленою.

Перепрашаемо всѣхъ, що черезъ дощь и непогоду не було можливо намъ вповнѣ выконати нашу програму.

Савтъ Форкъ, Па., 3. августа 1905.
Рада Церковна.

Вôдозва

до ню-йорскихъ Русинôвъ.

Родимцѣ!

Дня 6-го юлія с. р. заложило ся въ Ню-Йорку руске спѣвацке Товариство пôдъ назвою „Американьскій Боянъ“. Именемъ того Товар. замѣстимо ширшу допись въ слѣдуючôмъ числѣ, чириства взываемъ всѣхъ спѣволюбивыхъ Русинôвъ ню-йорскихъ, щобъ громадно вступали въ члены „Бояна“ а тымъ самымъ причинялись до розвою того такъ важного Товариства. Въ члены Товариства можуть вступати такъ мущины якъ и женщины. Вправы хору вôдбувають ся реґулярно що тыжня, въ понедѣлокъ, середу и пятницю о год. 8-ôй вечеромъ въ комнатѣ Товариства при улици 20 E. No. 332.

Всякй близшй информаціи удѣляе секретарь Товариства п. Стефанъ Бурдіянъ.

Вôдъ вôддѣлу:
Ардаліонъ Хромовскій предс.,
Стефанъ Бурдіянъ секретарь.

ГЛЯДАЄ ПОСАДИ

півець церковний, Украинець, нежонатий, з повіта Бобрецкого; Знає дяківство добре, устав церковний і може вивчити хоральний сьпів, має добрий голос. Котра би громада хотїла дяка, нехай пише на адресу: Michael Zacharkow, 25 Stanton Str., cor. Chrystie, NEW YORK CITY.

Уже сходить наше сонце!

Уже сходить наше сонце
Тай загляне у віконце
До хатини стріхов шитов,
Де в окови оповитий
Русин ще дрімав!

„Слуга божий“ з крестом в руці
Правив єму у науці:
„Слухай царя, він від Бога,
Помилуй також ворога“
В одно му сьпівав.

„Наш »ґосудар« превеликий
Дбає о нас як про діти:
»Слуга божий« не мре з гладу,
Не зазнає і холоду…
Спи маленький, спи!“

„Яких прав се ти жадаєш?
Сьвітла хочеш? — Таж го маєш?
Чиж не сьвітить тобі сонце
З царя ласки у віконце?
Чогож хочеш? Спи!“

А маленький пробуджаєсь
Тай довкола розглядаєсь…
„Самі — каже — тут вживають,
Мені »небо« обіцяють…
Кажуть, щом малий!“

„Не хочу я довше спати,
Лиш окови розривати…“
І розірве, проч відкине,
Царям й шляхті в очи плюне,
І буде вільний!

Holyoke, Mass., July 12, 1905.
Михайло Беля.

Збирайте грошѣ НА РУСКУ БУРСУ

въ Йонкерсъ, Н. Й.
и засылайте на адресу:
Rev. Paul Tymkievich,
69 Linden St., Yonkers, NY.

На продажь!

ГРОСЕРНЯ, БУЧЕРНЯ Й DRY GOODS STORE ВЪ E. CANNONSBURG, PA.

Сторъ сей есть пôвъ милѣ вôдъ Cannonsburg.

На околицѣ нема сторôвъ. Можна продавати також тикеты на желѣзницю, шифкарты, посилати грошѣ до краю.

До сего бизнесу належить дôмъ, що мае 5 комнатъ, пивницю, купальню, стайню на 2 конѣ и корову. Керниця на подвôрю. Въ хатѣ и сторѣ є заведеный газъ и електрика.

Є тамъ фабрика желѣзна, 2 бляховнѣ, Steel works, цегольнѣ. Пейда двотыжнева. Господарь хорый, тому мусить выѣхати до краю а хотѣвъ бы продати все якому Русинови.

Цѣна за все $3600.

Хто бы хотѣвъ купити сей сторъ зъ домомъ зволить чимскорше написати до

Michael Maliniak
Box 90
CANNONSBURG, PA. 31—2

НА ПРОДАЖЬ

въ дуже добрôмъ станѣ
ГРОСЕРНЯ И БУЧЕРНЯ.
Голоситись:
Mr. P. OBUCH
22 Washington Str.,
YONKERS, N. Y. 31—34

РУСКА КНИГАРНЯ

Вже выйшла найкрасша книжка на американьскôй земли п. заг.:

Жите Исуса Христа

Давно вже упоминали ся многй люде о таку книжку.

Она повинна бути у кождои рускои христіяньскои родины.

Се є оденъ зъ многихъ образкôвъ представляючій „Рождество Исуса Христа".

Жите Исуса Христа, се велика книжка, мае 300 сторôнъ друку и 74 прекрасныхъ образкôвъ зъ житя Исуса Христа вôдъ Его Уродженя до Вознесенія.

Книжка та є друкована на гарнôмъ паперѣ, оправа є мôцна, въ червонôмъ полотнѣ, зъ золотими вытисками.

Если посилаете краянамъ до Старого краю якій дарунокъ, то найлѣпше пôшлѣть ту книжку.

Такои книжки не дôстанете нѣгде бôльше, нѣ въ Старôмъ краю, нѣ въ Америцѣ, лишь въ Рускôй Книгарнѣ.

Сей образокъ представляе „Розпяте Исуса Христа".

Цѣна сеи гарнои книжки 1 дол. 50 цнт.

Спѣшѣть скоро зъ замовленями.

Хто хоче взяти бôльше примѣрникôвъ тои книжки на розпродажь нехай до насъ напише.

Адреса:

Ruska Knyharnia, Box 128, Scranton, Pa.

Агенты можуть мати гарный заробокъ.

продае

ВСЯКЙ РУСКЙ КНИЖКИ

такъ американьскй якъ и краевй,

а именно:

молитвенники, пѣснословцѣ, изборники, псалтырѣ, бібліи, житя святыхъ, катехизмы, коляды, букварѣ, провôднини, читанки, повѣсти, спѣванники, казочки, штуки театральнй и другй поучаючй и забавнй книжки.

Черезъ Руску Книгарню можете замавляти всѣ американьскй и краевй часописи и выдавництва.

Грошѣ посылайте въ реджистрованôмъ листѣ або черезъ почтовый або експресовый моні-ордеръ.

Грошѣ канадійскими марками, або срѣбными грошмы, не принимаемо.

Не забувайте долучати до листу моні-ордерôвъ, або чекôвъ, бо инакше мы не можемо дôстати грошей.

Почту оплачуемо самй.

Безъ грошей не посылаемо книжокъ нѣкому.

Хто зъ давнѣйшихъ замовлень не дôставъ всѣхъ книжокъ, тому що у насъ не стало, нехай подасть свою докладну адресу. Мы тому не посылаемо книжокъ, бо не маемо докладнои адресы.

Руска Книгарня высылае книжки того самого дня, коли одержить замовлене.

Замавляйте лишь тй книжки, що суть означенй въ нашôмъ оголошеню и новôмъ цѣннику. Єсли замавляете другй книжки, то мусите на нихъ довше чекати.

Адресуйте такъ:

Ruska Knyharnia
BOX 128, SCRANTON, PA.

Тутъ подаемо дальшій тягъ книжокъ, якй маемо на складѣ:

Тарасъ Шевченко. Його жите и значѣне. Зъ сѣмома дуже гарными образками. Кождый Русинъ, повиненъ мати у себе ту книжочку.. Она складае ся зô слѣдуючихъ частей: 1) Жите Тараса Шевченка; 2) Розвитокъ поетичнои творчости у Шевченка; 3) Шевченковй думки про козакôвъ; 4) Шевченковй „Гайдамаки" и его думки про вôдносины до Польщѣ; 5) Шевченковй думки про вôдносины до Росіи; 6) „Кавказъ"; 7) Національно политичнй и соціяльнй погляды у Шевченка; 8) Релігійнôсть Шевченка; 9) Шевченка „Заповѣтъ". Коштуе .... 15 цнт.

Тымко Гаврилюкъ. Дуже цѣкаве и правдиве оповѣдане зъ житя руского еміґранта въ Канадѣ. Складае ся зô слѣдуючихъ частей: 1) Тымко у Львовѣ; 2) Тымко продае ґрунтъ; 3) Тымко ходить за пашпортами; 4) Тымко въ дорозѣ до Канады; 5) Тымко на морѣ; 6) Тымко въ Канадѣ. 7) Тымко на фармѣ. Коштуе ..... 15 цнт.

Творы Ст. Руданьского, томъ III. 233 прегарныхъ и смѣшныхъ пѣсень. Книжка мае 180 сторôнъ и коштуе .... 50 цнт.

Творы Руданьского, томъ IV. 44 довшихъ смѣшныхъ пѣсень. якъ: Турецка кара, Храбрый Ляхъ, Злôсный Ляхъ. Ровпятый жидъ, Жидъ на чатахъ, Циганъ на сповѣди, Смѣхъ, Вѣтеръ, и кальва, Вôйна жабъ зъ мишами и т. д. Книжка мае 264 сторôнь и коштуе .... 60 цнт.

Творы Руданьского, томъ V. Прекраснй історичнй поемы. Велика казка Царь Соловей, и много иньшихъ. Книжка мае 210 сторôнъ и коштуе .... 50 цнт.

Творы Руданьского, томъ VI. и VII. Омирова Ильйонянка, 24 великихъ пѣсень, въ двохъ книжкахъ. Змѣстъ: (12 пѣсень зъ першои книжки) Зараза и гнѣвъ; Сонъ, рада и переглядъ кораблѣвъ; Присяга, поєдинокъ; Зломане присяги; Хоробрôсть Диомида; Розмова Гектора зъ Андромахою; Поєдинокъ Гектора зъ Аянтомъ и похоронъ; Вôйна; Посланець до Ахиля и просьба; Хоробрôсть Гамемнона; Бійка пôдъ мурами. Книжка мае 300 сторôнъ. — Змѣстъ (12 пѣсень другои книжки): Бійка коло суденъ; Дѣвва облуда. Знову битва коло суденъ; Патроклянка; Хоробрôсть Менеляя; Нова збруя; Конець гнѣву; Бійка межи Богами; Бійка на потоцѣ; Смерть Гектора; Тризма Патрокля; Выкупъ Гектора. Книжка та мае 314 сторôнъ. Обѣ книжки продае ся разомъ за 1 дол. 50 цт.

Хлопы и хлопска справа. Дуже поучаюча книжка для руского народа. Змѣстъ: 1) Хто суть хлопы? 2) Давнѣйша доля хлопôвъ; 3) Про заведене панщины; 4) Не стерпѣли люде; 5) Богъ змилосердивъ ся; 6) Новѣйшй часы. Цѣна .... 10 цнт.

Чортова гора. Дуже цѣкаве историчне оповѣдане для народа. Цѣна .... 10 цнт.

Шейкспіръ въ повѣсткахъ. Книжка для молодыхъ и старыхъ. Змѣстъ: 1) Король Ліръ; 2) Шейлокъ, Венеціяньскій купець; 3) Макбетъ. Цѣна .... 15 цнт.

Що Иванъ бачивъ на тамтôмъ свѣтѣ. Гарна повѣстка. Цѣна .... 10 цнт.

Чоловѣкъ и его історія. Дуже цѣкава и поучаюча книжка о тôмъ, якй народы въ якихъ частяхъ землѣ жиють и якъ выглядають. Цѣна .... 15 цнт.

Читанка II. для рускихъ школъ парохіяльныхъ. Цѣна .... 30 цнт.

Читанка III. для рускихъ школъ парохіяльныхъ. Цѣна .... 40 цнт.

Читанка IV. для рускихъ школъ парохіяльныхъ. Цѣна .... 50 цнт.

Хвалите Господа зъ небесъ. Найкрасшій рускій молитвенникъ зъ рôжными молитвами для рôжного вѣку и стану и въ рôжныхъ потребахъ, зъ богослуженями церковными, тайнами, молитвами на часъ великого посту, на празники Господскй Богородичнй, знаменитыхъ святыхъ, молитвы сполученй зъ вôдпустами, акафисты, кондаки, тропарѣ щоденнй, недѣльнй и празничнй, пѣснѣ, коляды и т. д. Цѣна лишь .... 80 цнт.

Хлѣбъ душѣ, молитвословъ для руского народа. Мѣстить въ собѣ всѣ молитвы и другй церковнй потребы, котрй кождому христіянинови суть доконче потрѣбнй. Се є улюбленый молитвословъ Русинôвъ. Цѣна .... 1 дол.

Якй то є люде на земли! Дуже гарна книжка зъ многими образками рôжныхъ людей. Цѣна .... 50 цнт.

Хто зъ чого жие. и **Земля Рече.** Дуже цѣкава книжка для робôтникôвъ ..... 15 цнт.

Ґеновефа, найкрасша и найжалобнѣйша повѣсть зô старинныхъ вѣкôвъ, оперта на тлѣ правды, дуже занимаюча и до слезъ трогаюча читаючихъ, зъ хорошими образами: „Якъ Людґердъ и Гидинъ хотять убити Геновефу", „Геновефа въ пустыни", „Якъ графъ Сигфридъ находить свою супругу Геновефу", — зъ гарною окладкою, образкомъ и поясненемъ цѣлои повѣсти. Цѣна .... 30 цнт.

Конець свѣта, повѣсть .... 10 цнт.

Олекса Довбушъ; славный ватажко опришкôвъ. Дуже гарна исторична повѣсть зъ образками. Цѣна .... 10 цнт

Вѣчный Жидъ родомъ зъ Єрусалима именемъ Агасверій, котрый живъ передъ розпятемъ Исуса Христа и до теперь еще по свѣтѣ ходить. Цѣна .... 15 цнт.

Жидôвска вôйна, вôдъ котрои затрясъ ся цѣлый свѣтъ. Дуже смѣшне оповѣдане Цѣна .... 5 цнт.

Илюстрованй казки. Дуже гарнй и веселй казки зъ многими образками для руского народа. Цѣна .... 20 цнт;

Вôдъ чого вмерла Мелася? Дуже цѣкаве и поучаюче оповѣдане, якъ вмерла Мелася на задавку або дифтерію. Кожда мати повинна ту книжку перечитати, абы знала якъ мае обходити ся зъ хорою дитиною. Цѣна .... 10 цнт.

Добра порада. Дуже цѣкава и поучаюча книжка, якъ то одного чоловѣка покусавъ скаженый песъ, и якъ его вылѣчили. Цѣна .... 10 цнт.

Книжка приказокъ. Про те, якъ належить ся поводити зъ дѣтьми, щобы выховати ихъ на чесныхъ и розумныхъ людей. Не бити дитину патикомъ, але розумно зъ нею обходити ся, такъ якъ въ тôй книжцѣ, то дитина буде добра и выросте на потѣху родичамъ. Цѣна .... 20 цнт.

Байки Леонѣда Глѣбова. Три дуже гарнй байки: Тамъ хорошо, де насъ нема; Ягня; Господиня и челядь. Портретъ Глѣбова. Цѣна .... 10 цнт.

Гайдамаки. Найкрасша поема Тараса Шевченка про рѣзню Полякôвъ Козаками, котрй мстили ся за кривды и гнетъ, якихъ дознавали вôдъ панôвъ польскихъ. Коштуе .... 25 цнт.

Дещо про землю. Цѣкава книжочка про те, якъ повстала земля и зъ вôдки походить землетрусъ. Цѣна .... 10 цнт.

Фармазоны або якъ то тринцять Срѣбнарôвскихъ господарôвъ записало ся чортови и якъ то они за сѣмъ лѣтъ, сѣмъ мѣсяцѣвъ и сѣмъ недѣль дуже забогатѣли. Коштуе .... 20 цнт.

Пѣсня Канадійска.

Бѣжить по Канадѣ весела новина:
Ой добре газдуе руская родина.
Заѣхавъ на фарму вжь до Плейзигому,
Лѣсы вывертае тай бѣда въ дому.
Тай торбу рихтуе тай выходить зъ хаты,
Будь здорова жено, тра мандрувати.
Иду я дороговъ, торбину двигаю,
Ходжу цѣлый тыждень, роботы не маю.
Тай спати нема де, всюды вытручають,
Всюда: „you Galician" — водовъ сбливають.
Най тя ту Богъ пôбе, славна Манітобо,
Въ краю бувъ емъ газдовъ, а ту ношу торбу.
Зайшовъ на Винипегъ, най тя свѣтъ не знае,
Хлѣба я не маю, бѣда докучае.
Тай знову машируе, най тя бе хороба,
Въ черевѣ порожно а въ торбѣ худоба.
Ставъ я до роботы, слава тобѣ Боже,
Робота незгôрша тай и бордъ хорошій.
Поробивъ щось мѣсяць тай вже мя „квітуе",
Колись такій чесный, най ти мать мордуе.
Тай ставъ я теперка собѣ такъ думати:
Треба зъ того всього до дому вертати.
Грошей вже не було, тай бо ихъ не маю,
Сиджу на Плейзгомѣ тай сильно бѣдую.
Жѣнка нарѣкае тай и ляментуе,
Я беру за стрѣльбу, ходжу и полюю.
Такъ мене зрадила чесная Канада,
Мене господаря извела на дзяда.
Бодай ты Канадо, Канадовъ не была,
Тобысь мя не була торбаремъ зробила.
Най се кождый знае, що я тутъ намазавъ,
Абы чесный газда ѣхатись не важивъ,
Бо тутъ промарнуе свою батькôвщину,
Бо стане тутъ дѣдомъ про дурну причину.
Такъ якъ я тутъ стративъ свою половину,
Заѣхавъ въ Канаду тай ношу торбину.

Йосифъ Рихлицкій,
Lac Du Bonnet, Man. Can.

Цѣкавѝ книжки

* Америка	15 ц.
Американьскій шляхтичь	15 ц.
* Ангелъ та пустельникъ и другѝ рѣчи	15 ц.
Борба клясъ и чому робôтники органiзують ся	15 ц.
Весела книжочка въ образками	30 ц.
* Грѣхи міліонерôвъ и т. п. С. 7.	15 ц.
Дещо зъ исторіи православнои місіи въ Америцѣ	10 ц.
Дещо про звѣрята	30 ц.
* Двѣ левады и т. п. С. 5	15 ц.
Дещо про права и суды въ Сполуч. Державахъ	10 ц.
* Дорога любови, то Божа дорога С. 6.	15 ц.
Жовнѣръ	10 ц.
Журавлѣ	15 ц.
* Жите, зарôбки, орґанізаціи и т. п. въ Спол. Державахъ	15 ц.
Зубъ за зубъ	10 ц.
Капіталъ и праця	15 ц.
Конституція Спол. Державъ	10 ц.
Книжка Рахункова	50 ц.
Марія	10 ц.
* Наверненый Грѣшникъ	20 ц.
Народный рухъ австро-угорскихъ Русинôвъ	15 ц.
Образки и загадки	10 ц.
Образки зъ Америки	10 ц.
Оповѣданя	15 ц.
Про вôдступникôвъ вôдъ рос. православія	10 ц.
Провôдникъ руско-англійскій (тлумачь)	50 ц.
* Про нутро землѣ	25 ц.
Подземнѝ скарбы	25 ц.
Покуса	10 ц.
Розмова Поляка, зъ Русиномъ	10 ц.
Руско англійскій словарець	20 ц.
* Релігійнѝ вѣрованя старинныхъ народôвъ	20 ц.
Смерть	10 ц.
Страйкъ	20 ц.
Тарасъ Шевченко	15 ц.
Тимко Гаврилюкъ	15 ц.
* Хто зъ чого жіе	15 ц.
* Якѝ то є люде на земли, въ 20 образками	50 ц.

Тимъ, що схочуть занятись роспродажею повысшихъ книжокъ дамо добрый процентъ.

Безъ грошей не вышлемо книжокъ нѣкому.

Адресъ:
„SVOBODA" BOX 353, SCRANTON, Pa.